

SOCIÁLNA POLITIKA A ZAMESTNANOSŤ

DECEMBER 2007

mesačník Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny
a Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Z OBSAHU

**Osobné úrady
a organizačné zmeny**

10 vianočných príbehov

**Práca v EÚ
- Španielsko**

Najlepším domovom pre deti je rodina

HLAVNÁ TÉMA

Užitečné kontakty

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
Európsky sociálny fond
EURES
Inštitút pre výskum práce a rodiny

<http://www.upsvar.sk/>
<http://www.esf.sk/>
<http://www.eures.sk/>
<http://www.vupsvr.gov.sk/>

Ministerstvá
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR
Ministerstvo financií SR
Ministerstvo hospodárstva SR
Ministerstvo kultúry SR
Ministerstvo obrany SR
Ministerstvo pôdohospodárstva SR
Ministerstvo spravodlivosti SR
Ministerstvo vnútra SR
Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR
Ministerstvo zahraničných vecí SR
Ministerstvo zdravotníctva SR
Ministerstvo školstva SR
Ministerstvo životného prostredia SR

<http://www.employment.gov.sk/>
http://www.telecom.gov.sk
<http://www.finance.gov.sk/>
<http://www.economy.gov.sk/>
<http://www.culture.gov.sk/>
<http://www.mosr.sk/>
<http://www.land.gov.sk/>
<http://www.justice.gov.sk/>
<http://www.minv.sk/>
<http://www.build.gov.sk/>
<http://www.foreign.gov.sk/>
<http://www.health.gov.sk/>
<http://www.minedu.sk/>
<http://www.enviro.gov.sk/>

Slovenský štatistický úrad
Inštitút informatiky a štatistiky
Národný inšpektorát práce (NIP)
ILO – Medzinárodná organizácia práce
Sociálna poisťovňa
Národná rada Slovenskej republiky
Úrad vlády Slovenskej republiky
Prognostický ústav SAV
Sociologický ústav SAV
Národný inšpektorát práce (NIP)
Portál Európskej únie
zoznam detských domovov
Pomoc pri podnikaní
Informácie o EÚ

<http://www.statistics.sk/>
<http://www.infostat.sk/>
<http://www.safework.gov.sk/>
<http://www.ilo.org/>
<http://www.socpoist.sk/>
<http://www.nrsr.sk/>
<http://www.vlada.gov.sk/>
<http://www.progeko.sav.sk/pu/pu.htm>
<http://www.sociologia.sav.sk>
<http://www.safework.gov.sk>
http://europa.eu/index_sk.htm
<http://www.pomocdefom.host.sk/>
<http://www.podnikajte.sk>
<http://www.euroinfo.gov.sk>

Pár slov na úvod...

Dokonalosť sa skladá z maličkostí, ale dokonalosť nikdy nie je maličkosť. Túto myšlienku filozofa Senecu som si častokrát pripomínala pri riešení dôležitých sociálnych zákonov.

Jednou stranou mince je totiž snaha človeka, každého z nás, robiť všetko s plným nasadením, v najlepšej viere. Ale druhou stranou – odvrátenou – sú okolnosti, ku ktorým sa človek dostane pôsobením rôznych faktorov vonkajšieho vplyvu. A prečo to spomínam? Zaiste mi dáte za pravdu, že aj dobrá snaha vás všetkých – odborníkov, mojich poradcov, skúsených, dlhoročných pracovníkov z oblasti sféry rodinnej politiky – neraz nevedla k želanému úspechu práve „vďaka“ mnohým neprajníkom.

Treba pripomenúť, že v pomoci ľuďom v ťažkých životných situáciách sme dosiahli nemalé úspechy a nemáme sa za čo hanbiť. Markantným príkladom bolo zneužívanie jednoduchých ľudí zamestnávateľskými „mlochmi“

ako lacnej pracovnej sily, ich zamestnávaním v nadčasových hodinách, ktoré nie vždy boli zamestnávateľia ochotní zaplatiť. Aj preto Zákonník práce vyvolal veľký tlak lobistických skupín, ktorým mnohé paragrafové znenia novelizovaného pracovného kódexu neboli po vôli. Ochrana práce a pracovnej sily sa stala a aj zostane prioritou v prijatom Zákonníku práce. Máme pripravený návrh zákona o minimálnej mzde, v rámci štátnej správy sme zabezpečili valorizáciu miezd a pracujeme na tom, aby sa rozšírila záväznosť Kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa.

rodičia nezaopatrených detí dostávať v špecifických prípadoch príplatok k prídavku na dieťa 300 korún. Bývala vláda zrušila valorizačné mechanizmy k jednotlivým dávkam a príspevkom a my ich znovu zavádzame. Dokonca existuje rozpočtová organizácia Fond sociálneho rozvoja, ktorá bola založená práve preto, aby navrhovala systémové riešenia pre ľudí, ktorí sa nachádzajú na hranici chudoby. Nedá mi nespomenúť aj pomoc mladým rodinám, tým mamičkám, ktoré čakajú prvé dieťa. Som nesmierne šťastná, že sa mi podarilo presadiť vianočný príspevok pre dôchodcov.

„Chcem vám všetkým zaželať, aby ste v rodine pociťovali tú najväčšiu silu, ktorá za každej situácie bude vaším životným pilierom.“

Podobne veľkým úspechom, pod ktorý sa podpísali všetci zamestnanci štátnej správy v oblasti sociálnej politiky, sociálneho a dôchodkového poistenia, je prijatie zákona o sociálnom poistení. Týmto krokom sme okrem iného ochránili peniaze a dôchodky práve najchudobnejšej vrstve obyvateľstva. V novele zákona o sociálnom poistení sme urobili kroky práve na ochranu ich vkladov. Proti samotným dôchodkovým správcovkým spoločnostiam sme nič nepodnikli, akurát sme zabránili špekulatívnym prestupom v poisťovniach, stanovili sme maximálnu sumu peňazí vynakladaných na reklamu a znížili odplatu za vedenie účtu sporiteľa.

Malé krôčiky k onej pomyslenej dokonalosti sa nám už podarili. Napríklad od 1. januára budú

Mohla by som vyratúvať aj ďalej, čo všetko sme v tomto roku urobili v oblasti sociálneho dialógu, integrácie osôb so zdravotným postihnutím, v oblasti sociálneho zabezpečenia, sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately, podpory rodín s deťmi, pomoci ľuďom v hmotnej núdzi, ale to nie je to najdôležitejšie. Chcem, predovšetkým v tomto čase, zaželať vám všetkým, aby ste v rodine pociťovali tú najväčšiu silu, ktorá za každej situácie bude vaším životným pilierom. Želám si – tak, ako aj vy – aby sme i naďalej mohli pomáhať každému, kto to potrebuje. Čo dodať na záver? Veľa zdravia, spokojnosti a šťastia v kruhu vašich najbližších!

Viera Tomanová,
ministerka práce,
sociálnych vecí a rodiny SR

Najlepším domovom pre deti je rodina

Nie všetky deti na Slovensku žijú v rodinách. Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, odbor sociálnoprávnej ochrany detí, sociálnej kurately a poradensko-psychologických služieb zaznamenal k 31. 10. 2007 4 574 detí umiestnených v detských domovoch.

Ochrana práv detí

Zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov definuje detský domov ako prostredie utvorené a usporiadané na účely vykonávania rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, predbežného opatrenia a o uložení výchovného opatrenia. Detský domov nahrádza dieťaťa jeho prirodzené rodinné prostredie alebo náhradné rodinné prostredie.

Dohovor OSN o právach dieťaťa, ktorý prijalo Valné zhromaždenie Spojených národov 20. novembra 1989 – pre Slovenskú republiku sa stal záväzným 1. januára 1993 – venuje osobitnú pozornosť ochrane detí bez rodiny. Potreba zabezpečenia zvláštnej starostlivosti o dieťa bola zakotvená i v Ženevskej deklarácii práv dieťaťa z roku 1924, v Deklarácii práv dieťaťa prijatej Spojenými národmi v roku 1959 a uznaná vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv, v Medzinárodnom pakte o občianskych a politických právach, v medzinárodnom pakte o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach, Európskom dohovore o výkone práv dieťaťa a v ďalších medzinárodných dokumentoch.

SR sa ratifikovaním spomínaných medzinárodných dohovorov, najmä Dohovoru OSN o právach dieťaťa, zaviazala zabezpečiť deťom zvláštnu starostlivosť a pomoc, podporovať rodinu ako základnú jednotku spoločnosti, prirodzené prostredie pre rast a blaho všetkých svojich členov a predovšetkým detí, vytvoríť pod-

mienky, aby v záujme zabezpečenia plného a harmonického rozvoja osobnosti dieťaťa vyrastalo v rodinnom prostredí, v atmosfére šťastia, lásky a porozumenia, zabezpečiť náhradnú starostlivosť ako aj zvláštnu ochranu a pomoc dieťaťu, ktoré je dočasne alebo trvale pozbavené svojho rodinného prostredia.

Podpora a ochrana rodiny

Každé dieťa má právo vyrastať a byť vychovávané predovšetkým vo vlastnej rodine. Zákon č. 305/2005 vyzdvihuje ciele zamerané na podporu a ochranu rodiny. V zmysle ustanovenia § 3 citovaného zákona opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately na seba nadväzujú a vzájomne sa podmieňujú. Pri voľbe a uplatňovaní opatrení majú prednosť opatrenia na zabezpečenie výchovy a všestranného vývinu dieťaťa v jeho prirodzenom rodinnom prostredí alebo v náhradnom rodinnom prostredí.

Podľa ustanovenia § 6 citovaného zákona Ústredie PSVR a úrady PSVR, Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže, obec, vyšší územný celok, akreditované subjekty, vykonávajúce opatrenia sociálnoprávnej ochrany, sú povinné dbať na to, aby nedochádzalo k ohrozovaniu alebo porušovaniu práv dieťaťa. Uvedené inštitúcie zabezpečujú ochranu a starostlivosť dieťaťu, ktorá je nevyhnutná pre blaho a ochranu jeho právom chránených záujmov, pri rešpektovaní práv dieťaťa uznaných v Dohovore o právach dieťaťa.

Náhradná starostlivosť

Významným právnym prostriedkom pomáhajúcim riešiť nepriaznivú životnú situáciu detí, o ktoré sa ich vlastní rodičia nestarajú buď z objektívnych dôvodov, alebo svoje rodičovské práva zneužívajú, či závažným spôsobom zanedbávajú, je náhradná starostlivosť. Zákon NR SR č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov definuje náhradnú rodinnú starostlivosť ako viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

Náhradnú starostlivosť podľa citovaného zákona predstavuje zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča, pestúnska starostlivosť a ústavná starostlivosť. Súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa. Systematické začlenenie ústavnej starostlivosti na záver poradia všetkých ostatných spôsobov náhradnej starostlivosti znamená, že sa uplatní len vtedy, ak predošlé formy nebolo možné uskutočniť. Náhradná osobná starostlivosť alebo pestúnska starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou.

Osobitne Zákon NR SR č. 36/2005 upravuje osvojenie. Ide o rodinnoprávny vzťah, ktorý vzniká medzi osvojiteľom (žiadatelom) a osvojencom (dieťaťom) rozhodnutím súdu. Medzi osvojiteľom a osvojencom vzniká rovnaký vzťah ako medzi rodičmi a deťmi. Osvojenie teda nie je formou dočasnej náhradnej starostlivosti, ale trvalým riešením pre dieťa, ktoré nemôže vyrastať vo vlastnej rodine.

Osvojenie a pestúnska starostlivosť

Proces, ktorého výsledkom je osvojenie, ale aj pestúnska starostlivosť, je rozdelený na postup sprostred-

kovania náhradnej rodinnej starostlivosti a postup rozhodovania o osvojení dieťaťa alebo jeho zverenia do pestúnskej starostlivosti. Sprostredkovanie náhradnej rodinnej starostlivosti upravuje zákon č. 305/2005. Rozhodovanie o osvojení alebo o zverení dieťaťa do pestúnskej starostlivosti patrí výlučne do pôsobnosti súdu. Podmienky, ktoré musia byť splnené, aby mohlo dôjsť k osvojeniu dieťaťa alebo k jeho zvereniu do pestúnskej starostlivosti, upravuje Zákon NR SR č. 36/2005.

Ak nie je možné nájsť dieťaťu vhodnú náhradnú rodinu vo vlastnej krajine, opierajúc sa o Dohovor OSN o právach dieťaťa z roku 1989 a Dohovor Haagskej konferencie medzinárodného súkromného práva o ochrane detí a o spolupráci pri medzištátnych osvojeniach z roku 1993, je možné pristúpiť k medzištátnemu osvojeniu dieťaťa. Obidva medzinárodné dohovory však zdôrazňujú, že štát by mal v prvom rade prijať primerané opatrenia, aby dieťa mohlo zostať v starostlivosti svojej pôvodnej rodiny, alebo mohlo byť zverené náhradnej rodine v štáte pôvodu a že medzištátne osvojenie poskytuje výhodu stálej rodiny dieťaťu, pre ktoré nie je možné nájsť vhodnú náhradnú rodinu v štáte pôvodu. Dohovory tiež zdôrazňujú, aby sa v prvom rade bral do úvahy záujem dieťaťa a potrebu ochrany dieťaťa.

Ak sa má dieťa zdravo a úspešne vyvíjať, musí vyrastať v prostredí stálom, emočne vrelo a dieťaťu zrozumiteľnom. Takýmto prostredím je dobre fungujúca rodina, či už biologická alebo náhradná. Tam, kde sa nepodariť umiestnenie dieťaťa do náhradnej rodinnej starostlivosti, je potrebné vynaložiť maximálne úsilie na zmiernenie následkov psychickej deprivácie a prípravu dieťaťa pre život mimo ústavnej starostlivosti.

Mgr. Magda Siposová,
ÚPSVR, odbor SPOD, SK a PPS

Som malé okaté dievčatko s čiernymi kučeravými vlasmi. Mám 1 rok a 10 mesiacov. Tento rok na Vianoce oslávim svoje druhé narodeniny a budem ich sláviť so svojimi milujúcimi rodičmi. Ale na začiatku to bolo všetko trochu inak.

Narodila som sa 24. decembra. V ten istý deň ako Ježiško. Moji rodičia ma však neprijali ako tí Ježiškovi. Neocitla som sa v náručí mamy, ale nejakej cudzej tety v domčeku, kde bolo ešte niekoľko ďalších bábätiek ako som bola ja.

Moja mama sa rozhodla, že ma nechce, ešte v čase, keď som bola v jej brušku. Otca tiež nepoznám. Mám štyroch súrodencov, ktorí tiež nie sú s mamou. Nikoho zo svojej pôvodnej rodiny som nikdy nevidela. Matne si pamätám len na tety z toho domčeka, kde som strávila dva a pol mesiaca. Nazývajú ho detský domov. Cítila som sa tam dobre, mala som tam veľa „malých“ kamarátov, ale nebol tam nikto len a len pre mňa. Nikto ako ozajstná mama. Až raz. Prišli za mnou dvaja milí ľudia. Hneď ako ma uvideli, milo ma privítali a úsmev im už z tváří nezmizol. Bola som rovnako rada, že ich spoznávam. Veď boli milí, stále sa mi prihovárali. Cítila som, že mám nových kamarátov. Nevedela som ešte rozprávať, tak som svoju spokojnosť prejavovala úsmevom a veselým džavotáním. Títo moji noví kamaráti prišli aj na ďalší deň a o pár dní zasa. Chodievali sme spoločne na prechádzky, obdarovávali ma rôznymi darčekom. Vždy keď som ich uvidela, ako na mňa čakajú, rozžiarili sa mi očká ako svetielka na vianočnom stromčeku. Zvykla som si na nich tak veľmi, že keď so mnou práve neboli, nesmierne mi chýbali. Až neskôr, postupom času, som pochopila, že to bude moja nová mamička a môj ocko, ktorý ma pri každej návšteve silno objal a vybozkával a následne to isté zopakovala moja budúca mama. Navštevovali ma v detskom domove niekoľko dlhých týždňov, no všetci traja sme boli trpezliví. Oplatilo sa čakať!

Dnes mám nový domov. Taký ten skutočný s ozajstnými rodičmi, ktorí ma ľúbia najviac na celom svete. Naše prvé spoločné Vianoce boli aj mojím novým narodením. Pre mojich milujúcich rodičov som bola ich malým Ježiškom a tým najväčším vianočným darčekom. A moji rodičia sa pre mňa stali celým svetom.

Ivanka, 2 roky

Mám rada vianočné tradície

My v detskom domove máme Vianoce už týždeň pred Štedrým dňom. Vyzdobujeme každé jedno miestečko ozdôbkami vlastnej výroby, z nazbieraných šišíek a rôznych prírodných materiálov, pretože sa nám nepáčia umelé ozdoby. Keď som bola malá, tešila som sa na Vianoce domov. Teraz keď som väčšia, hoci mi moja rodina chýba, ale i napriek tomu sa teším na Vianoce v detskom domove. Mohla by som ísť domov, ale som rada, že som s priateľmi a blízkymi, na ktorých som zvyknutá. Z vianočných zvykov mám najradšej zdobenie stromčeka, teším sa na sladké ozdoby a musím sa priznať, že všetky ozdoby neskončia len na stromčeku, ale aj v našich bruškách – ešteže to tety nevidia. Štedrý deň v detskom domove je príjemný, pohodový. Príde k nám mnoho ľudí, ktorí si na nás spomenú rôznymi darčekom a všetci sa spoločne podieľame na príprave štedrej večere. Páči sa mi aj dodržiavanie tradícií: Oplátky s medovým krížikom, ryba so zemiakovým šalátom, cukrovinky, sladkosti, ovocie. Počas slávnostnej večere sa podaktorí pomodlia, niekto si zaspomína na svojich najbližších, ale náš zrak je neustále upretý na jedno miesto, a to na balíčky pod stromčekom. Keď zazvoní starozitný zvonček v rukách tety riaditeľky, ani raz sme takto všetci neposlúchli žiadny pokyn, ako tento, keď si môžeme rozbaľiť svoje prekvapenie. Budem robiť všetko pre to, aby som i ja, keď budem mať svoju rodinu, priniesla medzi svojich blízkych všetky tieto zvyky a tradície Štedrého dňa.

O organizačných zmenách, zmenách organizačnej štruktúry sme písali už v predchádzajúcich vydaniach. Vzhľadom na to, že realizáciu zmeny najviac pocítovali v jej prevedení osobné úrady, rezonovala uvedená téma aj na 2. celoslovenskej porade vedúcich osobných úradov v dňoch 18. – 19. októbra 2007 v Malej Lučivnej.

Nastavenie komunikácie

Cieľom porady nebolo len skonštatovať, čo všetko sme za uplynulé obdobie dosiahli, ale hlavne nastaviť spôsob komunikácie medzi ústredím a úradmi a vymeniť si názory či skúsenosti na fungovanie jednotlivých personálnych činností. Organizačné zmeny dotýkajúce sa konštituovania nových organizačných štruktúr úradov a znižovania počtov zamestnancov priniesli nové skúsenosti. Nie všetky kroky a opatrenia sa ukázali ako optimálne a pri fungovaní úradov sa ukázala aj potreba ich modifikácie či vylepšenia.

Prvou úlohou bolo vyhodnotenie etapy znižovania počtov zamestnancov ústredia a úradov práce, sociálnych vecí a rodiny. Medzi najčastejšie chyby realizácie celého procesu možno označiť nedostatočné odkomunikovanie vo vnútri úradov a nedostatočne vyšpecifikovanie kritérií pri prepúšťaní zamestnancov. Citlivá záležitosť straty zamestnania si v niektorých prípadoch vyžadovala osobitný prístup. Je pochopiteľné, že pri zvládaní takej náročnej operácie, akou je znižovanie počtov zamestnancov, sa vyskytujú chyby, je však v záujme nielen osobného úradu Ústredia PSVR na ne poukazovať a spoločne prijať také opatrenia, aby priebeh a dopad bol v konkrétnych prípa-

doch čo najmenej negatívny. Preto pri nastavovaní mechanizmov sa ukázala ako nevyhnutnosť potreba rokovania so zástupcami zamestnancov, aj keď sa nenaplnili podmienky hromadného prepúšťania podľa Zákonníka práce. Podľa zákona o štátnej službe je však služobný úrad povinný vopred prerokovať s príslušným odborovým orgánom návrhy opatrení, ktoré sa týkajú väčšieho počtu štátnych zamestnancov.

Osobné úrady a organizačné zmeny

Merateľné kritériá

V časti porady dotýkajúcej sa hodnotiacich cieľov a merateľných kritérií riaditeľ osobného úradu Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny Mgr. Ladislav Hribík vedúcim osobných úradov vysvetlil, aký bol zámer pri stanovovaní kritérií hodnotenia riaditeľov úradov. V otázkach dochádzky neboli vznesené pripomienky k stanoveniu kritérií zo strany úradov. V otázke organizačných zmien a organizačných štruktúr bolo prítomným vedúcim vysvetlené, že kritérium sleduje sku-

točnosť, aby nedochádzalo k neopodstatnene častým organizačným zmenám na úradoch. Znižovanie počtu zamestnancov oprávnené vyvoláva potrebu organizačných zmien. Nie je však možné akceptovať zmeny, ktoré sú požadované úradmi každý mesiac. Po 1. 7. 2007 existuje stav u niektorých úradov, kedy sú požiadavky na štvrtú až piatu organizačnú zmenu, teda na zmenu organizačnej štruktúry úradu. Aj keď znižovaním dochádza k potrebe prehodnotenia počtov zamestnancov odborných útvarov, procesy ostávajú a je na riadiacich zamestnancoch a predstavených, aby predvídali, čo zmena priniesie. Promptná reakcia je charakteristická pre zmenu. Nie je však pre ňu charakteristické tápanie. Potreba porovnávania a výmeny skúsenosti od tých, kde to funguje dobre, je v takýchto prípadoch úplne prirodzená.

V kritériách rozhodnutí a odvolaní, resp. počtu žalôb, je mechanizmus nastavený tak, že osobný úrad Ústredia PSVR posúdi, či boli dodržané pri rozhodnutiach všetky odporúčané kroky v súlade so zákonom a či rozhodnutia nevykazujú vecné a procesné chyby, ktoré by pri prípadných súdnych sporoch zakladali neopodstatnenosť skončenia pracovných

pomerov. Bolo stanovené, že úrady zašlú 4 – 5 rozhodnutí prepustených zamestnancov. Posúdením procesnej stránky a formálnej správnosti vydaných rozhodnutí je možno posúdiť, či úrad postupoval v zmysle odporúčaných opatrení a či jeho konaním nie sú založené možné neúspešné súdne spory v budúcom období.

Výberové konania

V časti bodu výberové konania po realizácii optimalizačných opatrení vystúpila Mgr. Eva Veselá, ktorá informovala prítomných vedúcich o spôsobe realizácie výberových konaní na voľné štátnozamestnanecké miesta v zmysle zákona č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, a podľa Služobného predpisu MPSVR č. 2/2006 a v zmysle internej normy ústredia č. IN – 065/2007, ktorá je účinná od 1. 10. 2007. Ústredie v záujme transparentnosti výberových konaní stanovilo postup a právomoci predsedu výberovej komisie, zástupcu ústredia v prípade písomnej časti VK. Upozornila vedúcich osobných úradov na to, že nahlásenie voľných štátnozamestnaneckých miest majú po dohode s MPSVR SR zasielať v termíne už odteraz a najneskoršie do 5. 11. 2007 v „jednom balíku“, t. z. už aj doteraz nahlásené, ale zaktualizované, na MPSVR SR – Mgr. Ďurechovej a Mgr. Hrickovej, a na ústredie – Mgr. Hribikovi a Mgr. Veselej na ich e-mailové adresy. Doplnujúcim vystúpením bola informácia o personálnom riadení,

adaptácii nového zamestnanca v organizácii a úlohu personálneho manažmentu pri jej realizácii. Podrobná informácia sa dotýkala správy databázy GOLEM s požiadavkou na konkrétne úrady pre odstránenie nedostatkov v GOLEM-e.

Ing. Mikuláš Hamulák stručne pripomenul základné zásady pre realizáciu zmien v rozpise miest zamestnancov úradu v zmysle IN-028/2007 – Určenie kritérií pre realizáciu rozpisu miest zamestnancov úradu. Spôsob predkladania žiadosti o zmenu rozpisu miest zamestnancov úradu v praxi ukázal napr. príliš veľké množstvo žiadostí v krátkom časovom rozmedzí, chýbajúcu alebo nedostatočne zdôvodnenú textovú časť žiadosti, chybné spočítané sumy v tabuľkovej časti a nedodržovanie termínov na predkladanie žiadosti. V budúcnosti v záujme zlepšenia a zefektívnenia procesu schvaľovania zmien v rozpise miest zamestnancov úradu je potrebné pri zasielaní návrhov zmien dodržiavať termíny na predkladanie žiadostí. Dôležité je takisto venovať dostatočnú pozornosť zdôvodňovaniu navrhovaných zmien. Na spracovanie tabuľkovej časti MS EXCEL je potrebné využívať vzorce kvôli zabezpečeniu súčtovej kontroly a zamedzeniu zbytočnej chybovosti zasielaných tabuliek, ako aj zasielanie návrhov na zmenu rozpisu miest zamestnancov úradu na osobný úrad Ústredia PSVR v elektronickej podobe. Je dôležité zabezpečiť, aby po ukončení optimalizácie na úradoch PSVR bol počet miest zamestnancov úradu určený na celé

čísla, vzhľadom na skutočnosť, že aj optimalizačné odporúčania sa týkali celých miest zamestnancov.

Zmeny v zákonoch

Mgr. Frindtová informovala o zmenách v zákone č. 312/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov a v zákone č. 553/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov, ktoré so sebou priniesol od 1. 9. 2007 zákon č. 348/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov, ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Zároveň informovala o Kolektívnych zmluvách vyššieho stupňa na rok 2008 pre zamestnancov v štátnej službe, ako aj zamestnancov, ktorí vykonávajú prácu vo verejnom záujme. Zdôraznila, že v zmysle týchto kolektívnych zmlúv sa zvýšia platové tarify štátnych zamestnancov a zamestnancov vo verejnej službe od 1. 1. 2008.

Pre Ústredie vyplynula úloha, a to v súvislosti s pracovnou pohotovosťou na úradoch práce, sociálnych vecí a rodiny, u zamestnancov na oddeleniach sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately nad rozsah prípustných 100 hodín pracovnej pohotovosti v kalendárnom roku. Zamestnanci nesúhlasia s jej vykonávaním nad uvedený rozsah a tým úrady práce ju už nemajú komu nariadiť, aby neprekračovali limit.

Mgr. Ladislav Hribik,
riaditeľ osobného úradu

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Zastavme domáce násilie na ženách!

Národná kampaň ministerstva práce a mimovládnych organizácií

Ministerka práce, sociálnych vecí a rodiny Viera Tomanová otvorila 22. novembra 2007 národnú kampaň Zastavme domáce násilie na ženách, ktorá je súčasťou rovnomeného projektu Rady Európy. Otvorenie kampane sa uskutočnilo tesne pred Medzinárodným dňom boja proti násiliu na ženách, ktorým je 25. november.

Problematika domáceho násilia bola v posledných rokoch na Slovensku čiastočne odtabuizovaná prostredníctvom kampaní mimovládnych organizácií, čo prispelo k pozitívnemu posunu na viacerých úrovniach. Slovenská republika ako členský štát Rady Európy sa zaviazala rešpektovať, chrániť

a dodržiavať ľudské práva všetkých svojich obyvateľov, preto násilie na ženách sa aj na Slovensku považuje za celospoločenský problém.

Národná kampaň Zastavme domáce násilie na ženách je prvým vládnym projektom, v ktorom spájajú svoje sily štátne aj mimovládne organizácie. Ministerstvo práce, sociál-

nych vecí a rodiny SR, ktoré je gestorm kampane a finančne ju podporuje, pripravilo v spolupráci s Informačnou kanceláriou Rady Európy v Bratislave a Iniciatívou Piata žena sériu aktivít pre širokú verejnosť s cieľom skvalitniť nimi poskytované služby.

V rámci kampane pripraví ministerstvo viacero informačných brožúr pre rôzne cieľové skupiny a spolupracujúce profesie. Popri televíznych a rozhlasových spotoch a outdoorových reklamných nosičoch bude kľúčovým informačným zdrojom novo-

vytvorená internetová stránka www.zastavmenasilie.sk, ktorá priniesie databázu krízových liniek, poradní a ubytovní pre obe domáceho násillia, zoznam špeciálne zaškolených pracovníkov úradov práce a iné. Pripravuje sa aj viacero špecifických aktivít, napríklad olympiáda ľudských práv pre mladých.

Na otvorenie kampane nadviazala moderovaná diskusia poslancov Parlamentného zhromaždenia Rady Európy, Národnej rady Slovenskej republiky, zástupcov ministerstiev, mimovládnych organizácií a akademických kruhov, ktorá sa uskutočnila v rámci parlamentnej dimenzie kampane Rady Európy Zastavme domáce násillie na ženách. Po tejto diskusii bol zástupcom médií na tlačovej konferencii prezentovaný nielen televízny spot, ale aj nová web stránka www.zastavmenasilie.sk, ako aj príbehy umlčaných svedkýň – žien, ktoré zomreli na následky domáceho násillia.

Záujemcom o problematiku poskytne viac informácií koordinátorka národnej kampane JUDr. Viera Hanuláková, tel.: 02/5975 1814, e-mail: viera.hanulakova@employment.gov.sk a nájdete ich aj na www.zastavmenasilie.sk. Informácie o európskej kampani sú uverejnené na www.radaueropy.sk.

Mgr. Helena Kovalová
odbor pre komunikáciu a styk
s verejnosťou MPSVR SR

Inštitút pre výskum práce a rodiny zorganizoval v rámci Európskeho týždňa vedy a techniky 2007 a Európskeho roka rovných príležitostí pre všetkých vedeckú konferenciu s medzinárodnou účasťou pod názvom Práca, rodina a rovnosť príležitostí.

Vedecká konferencia Práca, rodina a rovnosť príležitostí

Toto významné podujatie sa uskutočnilo 15. novembra 2007 v hoteli Crowne Plaza Bratislava pod záštitou ministerky práce, sociálnych vecí a rodiny Viery Tomanovej. Odborníci diskutovali o stále pretrvávajúcom probléme nerovnosti príležitostí, rodovej segregácie na trhu práce, rodovej ústretovej politike na podnikovej úrovni, skúsenostiach so vzdelávaním rozmanitých aktérov v tejto oblasti.

Neodmysliteľným posunom v riešení problematiky nerovného prístupu a multiplikácie diskriminácie vychádzajúcej z predsudkov je vytvorenie inštitucionalizačného rámca agendy rovnosti príležitostí na Slovensku. Na túto tému hovorila JUDr. Viera Hanuláková, riaditeľka odboru rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Ako zdôraznila, Slovenská republika v rámci začlenenia sa do štruktúr Európskej únie tejto agendy a vytvorenia inštitucionalizačného rámca má všetky predpoklady na úspešné zvládnutie problémov v oblasti nerovnosti príležitostí.

Štátna tajomníčka MPSVR SR JUDr. Emília Kršíková upozornila na to, že Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR implementovalo do svojich zákonov a legislatívy všetky odporúčania EÚ a svojou politikou sa radíme medzi krajiny, ktorým nie je tento problém ľahostajný a rieši ho ako jednu z priorít sociálnej a rodinnej politiky. Odborníci živo diskutovali o zvýšení povedomia verejnosti v problematike rovnosti príležitostí a v diskusiách poukázali okrem iného na dimenzie, súvislosti a výzvy agendy rovnosti príležitostí v kontexte slovenskej spoločnosti. Vedecká konferencia vytvorila priestor pre komunikačnú platformu na výmenu skúseností rozličných zainteresovaných subjektov.

Splnomocnenkyňa vlády pre rómske komunity PhDr. Anína Botošová vo svojej prezentácii zdôraznila nevyhnutnosť pochopenia životného štýlu rómskeho etnika, od ktorého sa následne odvíja ich spôsob života, uplatnenia sa na trhu práce, rodinných a sociálnych možností. Detská chudoba u migrantov v krajinách EÚ bola témou prednášky Orsolye Lelkes z Európskeho centra sociálnej pomoci a výskumu (ECSPV) vo Viedni. Zdôraznila, že Slovensko má v rámci krajín EÚ jeden z najnižších koeficientov detskej chudoby u migrantov.

Na podmienky zosúladenia zamestnania s rodinným zázemím u žien poukázala vo svojom príspevku Dr. Věra Kuchařová z Výskumného ústavu práce a sociálnych vecí z Prahy, predovšetkým na stále pretrvávajúci faktor diskriminácie žien s malými deťmi na trhu práce. Upozornila na nebezpečenstvo rozrastajúcej sa diskriminácie opustených a rozvedených matiek na trhu práce. V prípade úplných rodín apelovala na nevyhnutnosť vytvorenia partnerskej delby práce v rodinnom systéme. Nemenej podnetné boli aj vystúpenia ďalších odborníkov, predovšetkým riaditeľky Inštitútu pre výskum práce a rodiny docentky Kvetoslavy Repkovej, čoho dôkazom bola aj podnetná a dlhotrvajúca diskusia.

Mgr. Daniela Rodinová
mediálne oddelenie MPSVR SR

Riaditeľka Centra Slniečko Mariana Kováčová pri otvorení výstavy kresieb týraných detí

Bez modrín

Štátny tajomník ministerstva práce Peter Sika otvoril výstavu kresieb týraných a zneužívaných detí

Pri príležitosti Svetového dňa prevencie týrania detí, ktorým je 19. november, sa začala na Slovensku kampaň s názvom **Bez modrín**. Projekt realizuje nezisková organizácia Centrum Slniečko z Nitry, ktorá sa od svojho vzniku v roku 1998 venuje tejto problematike.

Slniečko prevádzkuje krízové centrum s kapacitou 21 miest, kde sú umiestnené týrané matky s deťmi a osobitne aj týrané deti. Okrem toho zriadilo aj detskú linku záchranu pre týrané deti a Centrum poradenstva a prevencie, kde odborníci radia obetiam násillia v sociálnej, psychologickú a právnej oblasti. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR poskytlo svoje priestory na výstavu detských prác s témou, ktorá vystihuje násillie v rodine, medzi členmi rodiny a násillie voči deťom očami detí. Výstavu otvoril štátny tajomník MPSVR SR Peter Sika spolu s riaditeľkou Centra Slniečko Marianou Kováčovou za účasti žiakov Základnej školy sv. Uršuly v Bratislave. Po slávnostnom príhovore a prestrihnutí pásky pozval štátny tajomník všetky deti aj na krátku návštevu svojich priestorov.

Fenomén týraných a zneužívaných detí – obetí domáceho násillia je celosvetovo vysoko aktuálnou problematikou. Svetový deň prevencie týrania detí zviditeľňuje v súčasnosti už 786 organizácií zo 128 krajín sveta. Informačná kampaň **Bez modrín** bude prebiehať v 43 mestách po celom Slovensku. Ako povedala Mariana Kováčová, touto kampaňou chcú upozorniť verejnosť a kompetentných na problém týrania detí, ktorý treba riešiť. Veď na Slovensku sa ročne stáva obeťou domáceho násillia 500 až 600 detí. Súčasťou kampaňe je verejná zbierka, ktorej výťažok je určený na preventívne programy, krízové strediská a na Dom na polceste. Budovu, v ktorej bude Dom na polceste, venovalo Centrum Slniečko mesto Nitra do bezplatného užívania. Bude slúžiť pre obeť domáceho násillia, ktoré nemajú dostatočný príjem na to, aby sa mohli o seba adekvátne postarať, lebo práve finančná závislosť je jedným z dôvodov, prečo sa matky s deťmi vracajú k násillníkovi. Všetci, ktorí chcú prispieť do zbierky, môžu tak urobiť aj zaslaním SMS na číslo 877 v tvare DMS BEZMODRIN od 1. novembra do 31. decembra tohto roku, pričom cena SMS je 30 korún.

Mgr. Helena Kovalová,
odbor pre komunikáciu a styk s verejnosťou
MPSVR SR

Foto: Valéria Zacharová

Ako prví si výstavu prezreli žiaci zo Základnej školy sv. Uršuly z Bratislavy a na záver sa od fotili spolu so štátnym tajomníkom MPSVR SR Petrom Sikom a riaditeľkou Slniečka Marianou Kováčovou

Medzinárodná konferencia Rómovia a trh práce

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky zorganizovalo 23. novembra 2007 v Bratislave medzinárodnú konferenciu Rómovia a trh práce, s podtitulom Najlepšie skúsenosti a nevyužitie možnosti. Záštitu nad podujatím prevzal a konferenciu otvoril Dušan Čaplovič, podpredseda vlády Slovenskej republiky pre vedomostnú spoločnosť, európske záležitosti, ľudské práva a menšiny.

Účastníci medzinárodnej konferencie, ktorí prišli nielen zo Slovenska, ale aj ďalších desiatich európskych štátov

Na medzinárodnej konferencii nechýbala ani splnomocnenkyňa vlády SR pre rómske komunity Anina Botošová

o kultúre Rómov, ktorú verejnosť málo pozná a tiež k tomu, aby pomáhali pri odstraňovaní predsudkov voči Rómom, ktoré sú hlboko zakorenené vo verejnosti. Zmena týchto negatívnych postojov by pomohla pri riešení situácie Rómov.

Celodenné stretnutie odborníkov z takmer celej Európy vyvrcholilo spoločnými závermi konferencie, ktoré sa premietli do výzvy na riešenie nepriaznivého postavenia Rómov na trhu práce jednak v prierezových – horizontálnych oblastiach, ďalej v oblasti

Záštitu nad medzinárodnou konferenciou Rómovia a trh práce prevzal Dušan Čaplovič, podpredseda vlády SR

Na konferencii sa stretli odborníci zo Slovenska, Českej republiky, Fínska, Francúzska, Holandska, Maďarska, Portugalska, Rakúska, Rumunska, Španielska a Talianska.

Pozvanie prijala aj Maria Ochoa-Llido, riaditeľka odboru pre Rómov a migráciu v Rade Európy. Vo svojom vystúpení zdôraznila okrem iného pozitívne opatrenia v Konvencii Európskej únie o ľudských právach, kde sa hovorí o medzinárodnej koordinácii riešenia rómskej problematiky. Upozornila pritom aj na niektoré prvky ovplyvňujúce postavenie Rómov. K tým najzávažnejším patrí dlhodobá nezamestnanosť rómskej populácie súvisiaca s úrovňou ich bývania, možnosťou dopravy do zamestnania a so situáciou na lokálnom trhu práce. Jej riešenie vyžaduje komplexný prístup a dlhodobú koordináciu, najmä v rámci politiky bývania, vzdelávacej politiky a politiky trhu práce.

Všetci zahraniční hostia počas celého dňa prezentovali problematiku rómskej minority z pohľadu svojho regiónu, svojich skúseností a poukázali na úspešné projekty, ktoré sa im v tejto oblasti podarilo uskutočniť.

Do programu zaujímavého rokovania bola zahrnutá aj tlačová konferencia, na ktorej ministerka práce, sociálnych vecí a rodiny Viera Tománová spolu so štátnou tajomníčkou Emíliou Kršíkovou a splnomocnenkyňou vlády SR pre rómske komunity Aninou Botošovou predstavili plány pre riešenie rómskej problematiky na Slovensku. Mária Ochoa-Llido využila stretnutie so zástupcami médií a okrem iného ich vyzvala k spolupráci pri šírení informácií

vzdelávania, kde zvýšenie vzdelanostnej úrovne Rómov je nevyhnutnou podmienkou zlepšenia situácie v oblasti ich prístupu na trh práce, ako aj v oblasti zotrvania na trhu práce.

Celé znenie záverov je uverejnené na internetovej stránke Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

Mgr. Helena Kovalová,
odbor pre komunikáciu
a styk s verejnosťou MPSVR SR
Foto: Valéria Zacharová

Spoločná fotografia účastníkov medzinárodnej konferencie Rómovia a trh práce zo Slovenska, Českej republiky, Fínska, Francúzska, Holandska, Maďarska, Portugalska, Rakúska, Rumunska, Španielska a Talianska

Chcete pracovať v Európskej únii?

Od 1. 5. 2006 Španielsko otvorilo pracovné trhy pre všetky krajiny EU/EHP, takže nepotrebujete pracovné povolenie a môžete bez hocakých obmedzení legálne pracovať. V Španielsku vyše 10 % ekonomicky činného obyvateľstva pracuje v poľnohospodárstve. Dôležitými odvetviami priemyselnej výroby sú automobilový, textilný, metalurgický, lodiarsky, strojársky a chemický priemysel, významné postavenie má aj bankovníctvo a obchod.

Povolenie na pobyt:

Občania EÚ a EHP (EEA), ktorí sú držiteľmi platného občianskeho preukazu alebo štátneho pasu, nepotrebujú povolenie na pobyt.

Čo si nesmiete zabudnúť

- ▶ platný pas alebo občiansky preukaz
- ▶ fotokópiu rodného listu
- ▶ certifikáty
- ▶ prihlásiť sa na cudzineckom úrade, kde dostanete identifikačné číslo N.I.E.

potvrdenie o vašom domicile – t. j. na akej adrese sa v krajine zdržiavate).

Hľadanie práce

Záujemcovia o zamestnanie zvyčajne predkladajú žiadosť o zamestnanie a štruktúrovaný životopis. Obidva dokumenty píšete na papieri formátu A4. Majú byť stručné, jasné a prehľadné (nepoužívajte skratky). Na osobný pohovor si k zamestnávateľovi prineste doklad o vzdelaní, resp. dosiahnutej kvalifikácii.

ŠPANIELSKO

Povolenie na prácu:

Od 1. 5. 2006 nie je potrebné pracovné povolenie!

Pracovné podmienky

- ▶ minimálny vek na zamestnanie – 16 rokov (od 16 do 18 rokov veku je potrebný súhlas rodičov alebo tútorov)
- ▶ väčšina pracovných zmlúv má písomnú formu – doba neurčitá/určitá, môže byť stanovená skúšobná lehota od 2 do 6 mesiacov (najdlhšia lehota sa stanovuje spravidla pri povolaniach s najvyššou kvalifikáciou)
- ▶ maximálna týždenná dĺžka pracovného času – 40 hodín (denná prac. doba nemôže presiahnuť 9 hodín)
- ▶ minimálna mzda je pevne ročne stanovená vládou; (napr. výška pre rok 2006 – 540 EUR/mesiac; 18,03 EUR/h)

Ďalšie informácie:

- ▶ <http://www.inem.es>,
- ▶ <http://europa.eu.int/eures>,
- ▶ <http://www.monster.es>

- ▶ prihlásiť sa na úrade sociálneho zabezpečenia – Seguridad Social
- ▶ preložený životopis
- ▶ prihlásiť sa na daňovom úrade
- ▶ referencie
- ▶ finančné prostriedky
- ▶ vodičský preukaz

Identifikačné číslo pre cudzincov – N.I.E (número de identificación de extranjeros)

Do troch mesiacov od príchodu do Španielska sa cudzinci majú registrovať v centrálnom registri (Registro Central de Extranjeros). Kancelária registra sa nachádza na úrade cudzineckej polície (Oficina de Extranjeros) alebo na príslušnom policajnom komisariáte – kde vám N.I.E pridelia.

Na získanie tohto dokumentu musíte predložiť nasledujúce doklady:

- ▶ štandardizovanú prihlášku – <http://extranjeros.mtas.es>
- ▶ originál alebo fotokópiu identifikačného dokumentu (pas alebo občiansky preukaz);
- ▶ ďalšie požadované dokumenty (na políciu môžu vyžadovať

Všetky dokumenty musia byť v španielskom jazyku. Niektorí zamestnávatelia poskytujú svoj vlastný formulár.

Prácu môžete hľadať prostredníctvom úradov práce, verejných služieb zamestnanosti, súkromných spoločností, agentúr dočasného zamestnávania, médií alebo na internetových stránkach:

- ▶ www.inem.es,
- ▶ <http://eures.europa.eu>,
- ▶ <http://www.infojobs.net>,
- ▶ <http://www.trabajos.com>,
- ▶ <http://www.infoempleo.com>,
- ▶ <http://www.adecco.es>,
- ▶ <http://www.elmundo.es/>

Štandardizovaný formát životopisu môžete nájsť na internetovej stránke

- ▶ <http://www.cedefop.eu.int/transparency/cv.asp/>

Uznávanie diplomov a kvalifikácií

Žiadosť s dokladom treba predložiť na Ministerstvo školstva SR, ktoré ju posúdi a potvrdí. Notárom overenú kópiu preloží súdny tlmočník, ktorého podpis musí byť tiež

overený. Overený, preložený doklad sa pošle do Španielska buď prostredníctvom veľvyslanectva alebo priamo na španielske ministerstvo školstva. Procedúra trvá 6 mesiacov.

- ▶ **všeobecný systém uznávania diplomov zahŕňa kvalifikačnú skúšku**
- ▶ **ak sú rozdiely medzi vzdelávaním – je zavedený recipročný mechanizmus (skúška spôsobilosti alebo dĺžka vykonávania praxe), ktorý sa musí vykonať pred uznaním kvalifikácie.**

Požadované doklady

- ▶ overená fotokópia o vysokoškolskom vzdelaní a odbornej kvalifikácii;
- ▶ overená fotokópia dokladu potvrdzujúceho národnosť;
- ▶ úradný preklad do španielskeho jazyka o vysokoškolskom vzdelaní a odbornej kvalifikácii.

Ďalšie informácie:

- ▶ <http://wwwn.mec.es/mecd/titulos/index.html>

Dane a odvody

Španielsko má progresívnu daň podľa výšky príjmu. Všeobecne platí, že všetky svoje príjmy (plynúce z príjmov z celého sveta) zdaňujete v štáte, ktorého ste rezidentom – t. j. v tom štáte, v ktorom máte trvalý pobyt.

Španielsko podpísalo s ostatnými členskými štátmi Zmluvu o zamedzení dvojitého zdanenia (aby sa predišlo duplicitnému zdaneniu toho istého príjmu v krajine zamestnania a súčasne aj v krajine domicilu – trvalého bydliska).

Ak sa v Španielsku zdržiavate dlhšie a nepretržite pracujete viac ako 183 dní, začína sa na vás vzťahovať daňová povinnosť v Španielsku – t. j. zaividovať sa na príslušnom daňovom úrade, kde vám pridelia daňové identifikačné číslo, na základe ktorého budete priznávať a platiť dane.

Ďalšie informácie:

- ▶ www.mae.es/mae/textos/embajadas/relalf.htm

Zdravotný systém

Zabezpečuje ho Inštitút národného zdravia „INSALUD“. Pred odchodom do Španielska požiadajte svoju zdravotnú poisťovňu, aby vám vystavila Európsky preukaz zdravotného poistenia, ktorý vám zabezpečí bezplatné zdravotné ošetrovanie pri prípadnom úraze alebo nepredvídanej chorobe (v štátnych zdravotníckych zariadeniach v Španielsku). Na lieky vydávané na lekárskeho recept si pacient dopláca 40 % ceny.

Ďalšie informácie:

- ▶ www.msc.es/insalud/directorio/centros.htm

Sociálne zabezpečenie

Všetci zamestnanci, ako aj súkromní podnikatelia povinne vstupujú do systému sociálneho zabezpečenia – seguridad social. Pri registrácii dostanete kartu sociálneho zabezpečenia s číslom sociálneho poistenia, ktorá oprávňuje na bezplatnú hospitalizáciu a lekárske ošetrovanie.

Na vybavenie karty sociálneho zabezpečenia potrebujete:

- ▶ pas alebo občiansky preukaz;
- ▶ žiadosť (TA – 1).

Kartu sociálneho zabezpečenia predkladáte v príslušnom zdravotníckom zariadení zmluvnému lekárovi. Na úrade Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS) v mieste vášho pobytu máte k dispozícii zoznam štátnych zdravotníckych zariadení a nemocníc. Je to dôležité, pretože asi 40 % nemocníc v Španielsku je súkromných – v týchto si na lekárske ošetrovanie musíte platiť. Ďalšie informácie: www.seg-social.es

Pred návratom domov zo Španielska

Nezabudnite sa skontaktovať s miestnou kanceláriou INEM-SPEE a požiadať o vystavenie formulára E 301, na ktorom vám zohľadnia a potvrdia doby odpracované v Španielsku.

Niekoľko faktov a užitočných informácií:

- ▶ Hlavné mesto: **Madrid**
- ▶ Úradný jazyk: **španielčina**
- ▶ Počet obyvateľov: **44 000 000**
- ▶ Mena: **euro, 1 CHF = 100 rappov**
- ▶ Rozloha: **504 782 km²**
- ▶ Súčasť územia: **Baleáry, Mallorca, Minorka, Ibiza, Kanárske ostrovy, Ceuta a Melilla.**
- ▶ Internetová doména: **„es“**

Telefonické spojenie:

- ▶ zo zahraničia do Španielska: **34** plus telefónne číslo účastníka
- ▶ zo Španielska do zahraničia: **00** plus kód krajiny, mesta a telefónne číslo účastníka

Ceny základných potravín:

- ▶ Mlieko (1 l): 0.73 EUR
- ▶ Voda (1,5 l): 1.20 EUR
- ▶ Zemiaky (3 kg): 2.50 EUR
- ▶ Chlieb (500 g): 0.55 EUR
- ▶ Káva: 1.50 EUR
- ▶ Paradajky (1 kg): 2.50 EUR
- ▶ Vajčička (12 ks): 1.75 EUR
- ▶ Pivo: 1.65 EUR
- ▶ Jablká: 0.74 EUR

Ubytovanie

- ▶ prenájom dvojizbového bytu: 420 EUR/mesiac
- ▶ izba v dvojhviezdičkovom hoteli: 60 – 70 EUR/noc
- ▶ prenájom trojizbového bytu: 500 EUR/mesiac
- ▶ izba v trojhviezdičkovom hoteli: 95 – 100 EUR/noc

Ďalšie informácie:

- ▶ <http://www.reaj.com>
- ▶ INJUVE
- ▶ Tel: 91 363 75 93
- ▶ E-mail: viviendaempleo@mtas.es

Zdroje informácií:

- ▶ europa.eu.int/eures/index.jsp
- ▶ mtas.es
- ▶ mir.es

Mgr. Eva Danková,
poradkyňa EURES, Bratislava

Naším cieľom je spokojnosť klienta

Blížia sa Vianoce, okamihy sviatočné, ktoré všetkých ľudí naplňajú chvíľami pokoja, porozumenia, pohody, mieru a ľudského šťastia. Dovoľm si v týchto chvíľach zamyslieť sa, zhodnotiť a zbilancovať smerovanie nášho úradu, jeho činnosť, aktivity a pôsobenie navonok a dovnútra. Každý deň sa stretávame s problémami našich klientov, ich emóciami, smútkom, krízovými situáciami, životnými príbehmi a ľudskými osudmi. Pri poskytovaní poradenstva v oblasti sociálnej pomoci a služieb zamestnanosti musíme získavať ich dôveru nevyhnutnú pre spoluprácu a úspešnosť riešenia problémov, pretože naším cieľom je spokojnosť klienta.

Organizačné zmeny realizované k 1. 4. 2007 prispeli k ešte užšej spolupráci a súčinnosti medzi jednotlivými odborníkmi. Vytvoril sa tak úspešný a výkonný tím schopný čeliť tvrdému konkurenčnému prostrediu. Riešenie politiky trhu práce a sociálnej inklúzie, eliminácie sociálno-patologických javov, pomoci v životných krízových situáciách, kompenzácie sociálnych dôsledkov nepriaznivého zdravotného stavu klientov, poskytovanie priamej a nepriamej podpory rodinám je prioritným snažením zamestnancov nášho úradu. Spolupráca pri riešení otázok rodovej rovnosti, koncepcie rovnosti a príležitosti mužov a žien na princípoch prorodinne a prorodovo orientovanej sociálnej politiky spája všetky odbory do koncepčných, analytických, projektových úloh a kooperácie.

V období najkrajších sviatkov v roku sa do popredia dostáva význam rodiny, ktorá je dôležitá pre život dieťaťa. Opatreniami sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately významne prispievame k ochrane rodiny a k ochrane práv a právom chránených záujmov dieťaťa. Významnou mierou zabezpečujeme sanáciu prirodzeného rodinného prostredia, vykonávame pravidelnú terénnu sociálnu prácu a úspešne realizujeme preventívne projektové aktivity s inými orgánmi sociálno-právnej ochrany a sociálnej kurately.

ÚPSVR Nitra ako určený úrad v procese zabezpečovania náhradnej rodinnej starostlivosti a zriaďovateľskej pôsobnosti zariadení, v ktorých sa realizujú rozhodnutia súdu vo veciach maloletých detí, sa úspešne podieľa na humanizácii podmienok detí s nariadenou ústavnou starostlivosťou a plnení úloh vyplývajúcich z Koncepcie vykonávania ústavnej starostlivosti v Nitrianskom kraji. Výsledkom tejto úspešnej práce je znižovanie priemernej dĺžky pobytu dieťaťa v detských domovoch, rozširovanie siete profesionálnych rodičov a proces transformácie priestorových podmienok detských domovov.

Priority našej náročnej, ale humánnej práce – poradenstvo na profesionálnej úrovni a ľudský prístup ku klientovi – sa zhmotňujú aj v mnohých aktivitách určených pre širokú verejnosť. Príkladom sú nedávno realizované „Nitrianske kariérne dni“, „Európsky informačný deň“, stretnutia s miestnou samosprávou a stretnutia s významnými investormi v našom regióne, ako i projekt „Spoznajme sa bližšie“ zameraný na prevenciu priamo v teréne, práca na eliminácii sociálno-patologických javov cez projekt LUMIPER a súčinnosť pracovníkov sociálnej prevencie s akreditovanými subjektmi, školami, orgánmi činnými v trestnom konaní. Dobrovoľným darovaním krvi sme vo „Vianočnej kvapke krvi zamestnancov ÚPSVR Nitra“ prejavili aj navonok náš humánny postoj k spoluobčanom, ktorí majú dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav.

Blížia sa Vianoce, sviatky pokoja, pohody a porozumenia. Touto cestou chcem odovzdať sviatočný pozdrav širokej odbornej verejnosti, klientom, zamestnancom, kolegom a ich rodinám, popriať všetkým zdravie a zaželať, aby bol nasledujúci rok rokom splnených túžob, očakávaní, úcty, prajnosti a úspechov v práci.

Mgr. Stanislav Ivanička,
riaditeľ ÚPSVR Nitra

Ak je výchova maloletého dieťaťa vážne ohrozená alebo narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave, ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o dieťa a súčasne nie je možné dieťa zveriť do náhradnej rodinnej starostlivosti, súd môže nad dieťaťom nariadiť ústavnú starostlivosť.

Detský domov rodinu iba pripomína

Rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti sú vykonávané v zariadeniach, v ktorých je utvorené a usporiadané prostredie pre tento účel. Takými zariadeniami sú detské domovy (DeD), ktoré svojimi podmienkami najviac pripomínajú rodinné prostredie. ÚPSVR v Nitre má vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti 10 detských domovov a v rámci zabezpečovania priorít v oblasti vykonávania ústavnej starostlivosti spolupracuje s 2 neštátnymi detskými domovmi v Nitrianskom kraji.

V Nitrianskom kraji bolo k 31. 10. 2007 umiestnených v detských domovoch spolu 527 detí a mladých dospelých, z toho bolo 436 detí pria-

„Vianočné

Vevidencii nášho oddelenia bola rodina, ktorú matka – alkoholička opustila. Navštevovali ju naši kurátori, otec s dcérou mali záujem o spoluprácu. Dievča dosahovalo výborné výsledky v škole, mali sme z nej radosť. Naraz prišlo oznámenie o záškoláctve. Otec uviedol, že dcéra je záškoláčka, doma sa nezdržiava, ponocuje a má priateľa, ktorý nepracuje. Objaviť Katku v našom meste nebolo vôbec jednoduché. Vďaka informáciám našich klientov a známych „bezdomovcov“ sme zistili, že sa zdržiava u svojej matky bezdomovkyne, v starom opustenom dome, plnom harabúrd, alkoholu a hlodavcov. Zamenila útulný byt otca za starú

mo v DeD, 42 detí v profesionálnych rodinách a na základe dohody so zariadením v DeD zotrvalo 49 mladých dospelých. V rámci humanizácie starostlivosti o deti s nariadenou ústavnou starostlivosťou sa začína v DeD v Nitrianskom kraji postupne vytvárať vhodné dočasné prostredie pre zdravý vývin detí, zlepšujú sa výchovné, personálne, hospodársko-ekonomické a v neposlednom rade i priestorové podmienky.

práci s iným odborným pracovníkom. Postupne sa vytvárajú diagnostické skupiny (v súčasnosti tri), špecializované samostatné skupiny pre deti so ZP i ŤZP. V budúcom období sa bude venovať veľká pozornosť deťom s poruchami správania. Na tento účel budú v krátkom období zriadené špecializované samostatné skupiny v dvoch DeD. Úspešne sa rozširuje sieť profesionálnych rodín – v detských domovoch v roku 2005

podieľajú výchovní a sociálni pracovníci, psychológovia, prípadne liečební pedagógovia. Plány sa pripravujú po dôkladnom diagnostikovaní dieťaťa, zameriavajú sa na uspokojovanie jeho individuálnych potrieb, sledujú jeho najlepší psychický, fyzický a sociálny vývin. Pracovníci ÚPSVR i DeD venujú zvýšenú pozornosť sociálnej práci s dieťaťom i s jeho rodinou, a to aj v spolupráci so samosprávami a akreditovanými subjektmi. Sú pomerne úspešní v procese sanácie rodinných podmienok či vyhľadávaní náhradných rodín, aby pobyt detí v zariadení bol čo najkratší.

Ústavná starostlivosť

Rastie počet profesionálnych rodín

V niektorých detských domovoch sa rekonštrukciami pôvodných budov vytvorili priestory na fungovanie samostatných skupín detí v DeD. Iné detské domovy zriadili samostatné skupiny pre deti tým, že vytvorili priestory v zakúpených rodinných domoch. V budúcom období čakajú takéto zmeny ešte dva detské domovy.

V každom detskom domove v súčasnom období zabezpečuje diagnostickú činnosť psychológ v spolu-

pôsobilo 5 profesionálnych rodín, v súčasnej dobe je to 24 profesionálnych rodín. Za úspech považujeme aj zriadenie samostatnej skupiny pre mladých dospelých.

Plány rozvoja osobnosti dieťaťa

V každom DeD sa v zmysle platnej legislatívy vypracovávajú individuálne plány rozvoja osobnosti dieťaťa, ktorých súčasťou sú plány výchovnej práce s dieťaťom a plány sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodinou. Na príprave a realizácii týchto plánov sa

Ani to najväčšie úsilie všetkých, čo deťom poskytujú odbornú a komplexnú starostlivosť či v zariadení alebo na ÚPSVR, nezabezpečí ich skorý návrat do rodiny bez aktívneho záujmu a prístupu rodiny samotnej. Preto intenzívnejším pôsobením v rodinách, kvalifikovanou prácou s deťmi a získavaním ich dôvery môžeme spoločne pomôcť naplniť ich sny a túžby, možno i o prežitých Vianociach v kruhu rodiny, ktorá by ich chránila a ľúbila.

Mgr. Beáta Budayová,
vedúca oddelenia SPODaSK
ÚPSVR Nitra

dieťa“

zrucaninu domu, len aby mohla byť s matkou. Po pohovore kurátorov s matkou sa Katka, šťastná, že ju otec prijal naspäť, vrátila domov, všetci sme očakávali už len šťastné pokračovanie tohto príbehu.

Láska Katky a priateľa však nezostala bez následkov. Nešťastný otec navštívil kurátorov a uviedol, že v jednoizbovom byte nemá podmienky na výchovu Katky a jej dieťaťa. Odôvodňoval to i tým, že potrebuje v byte pokoj, pretože ťažko pracuje. Katka od otca hrdo odišla a prebývala u priateľov, ktorí nikde nepracovali, často pocítila hlad a biedu. Keď už bolo veľmi zle, o slovo sa konečne prihlásil aj „nádejný otecko“, náš bývalý mladistvý klient s poruchami správania. Uviedol, že Katka bude

čoskoro rodiť, nemá nič pripravené a nemôže žiť v takom prostredí.

Po návšteve nám bolo jasné, akým smerom sa vydať. Na základe rozhodnutia súdu bola neodkladne umiestnená v reedukačnom detskom domove v Zlatých Moravciach. S napätím sme očakávali príchod nového života. Malý anjelik uzrel svetlo sveta 28. 12., preto sme mu k menu Karin pridali aj „naše vianočné dieťa“. Hrdý otec drobného stvorenia so slzami v očiach tvrdil, že keď sa Katka s dcérkou vráti z nemocnice, bude sa o ne riadne starať, bude pracovať a bude „dobrý“. Hoci nám z predchádzajúcich skúseností s takýmito klientmi bolo jasné, že slovo nedodrží, chceli sme mu v tomto sviatočnom čase uveriť a v kútiku duše sme želali rodinke mnoho lásky, zdravia a naplnenie predsavzatí a túžob. Pre istotu sme mu dali do kalendára podpísať prísľub, že nikdy

nezlyhá. Tento kalendár si stále opatrujeme a pri každej príležitosti to „nášmu otcovi“ ukážeme.

Starý otec dlho odolával, o vnučku sa nezaujímal. Jedného dňa sa dostavil za kurátormi s prosbou o pomoc pri napísaní žiadosti na súd o zrušenie ústavnej starostlivosti, pretože chce, aby sa vnučka s dcérou vrátili domov. Bol ich navštíviť a zistil, že malá sa podobá na neho. To už bol iba krôčik k návratu „vianočného dieťaťa“ do prostredia plného pokoja a lásky. Aj nádejný otecko sa pokúšal o začlenenie do rodiny, ale doposiaľ sa to úplne nepodarilo. Ale predsa len... Minule sme ho stretli s veľkou taškou, plnou pekného oblečenia pre dcérku. Veď aj on k nim patrí...

Ing. Melánia Látečková,
sociálna kurátorka
oddelenie SPODaSK ÚPSVR Nitra

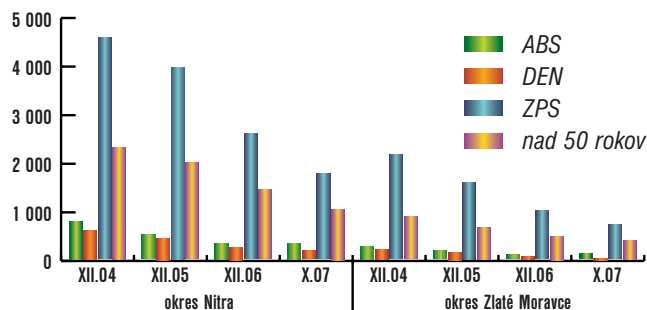
Nezamestnanosť v okresoch Nitra a Zlaté Moravce

Do pôsobnosti ÚPSVR v Nitre patria okresy Nitra a Zlaté Moravce. Okres Nitra s rozlohou 870,7 km² a počtom obyvateľov 163 768 patrí k najväčším okresom v SR. Má 62 obcí a 2 mestá (Nitra, Vráble), pričom mesto Nitra je zároveň krajským mestom. Okres Zlaté Moravce s rozlohou 521,2 km² a počtom obyvateľov 43 045 má 33 obcí a 1 mesto Zlaté Moravce.

Stav a vývoj nezamestnanosti

Nezamestnanosť v oboch okresoch od roku 2002 dlhodobo klesá a počas roku 2007 sa pohybovala značne pod celoslovenskou evidovanou mierou nezamestnanosti (EMN), aj pod EMN Nitrianskeho kraja. K 31. 10. 2007 bolo v evidencii ÚPSVR Nitra 5 535 UoZ (z toho 3 988 v okrese Nitra a 1 547 v okrese Zlaté Moravce).

Vývoj počtu znevýhodnených UoZ od roku 2004 po súčasnosť

Miera evidovanej nezamestnanosti

V okrese Nitra klesla miera evidovanej nezamestnanosti na hodnotu 4,12 % pri disponibilnom počte UoZ 3 316 a v okrese Zlaté Moravce na 6,63 % pri disponibilnom počte UoZ 1 280.

Tento priaznivý vývoj nezamestnanosti ovplyvnil nárast počtu domácich i zahraničných investorov a z toho vyplývajúci nárast voľných pracovných miest. Prispela k tomu aj zvýšená mobilita uchádzačov o zamestnanie do iných regiónov Slovenska i do zahraničia, najmä v letnom období. Hoci geograficky je Nitra umiestnená na západnom Slovensku (ktoré je považované za hospodársky silné) a je vzdialená od Bratislavy len 85 km, rozdiel v priemernej mesačnej nominálnej mzde je viac ako 10 000 Sk. V rebríčku priemernej mesačnej nominálnej mzdy je Nitriansky kraj na predposlednom mieste v rámci SR V regióne Nitra je síce dostatok voľných pracovných miest, ale vo väčšine prípadov za nízke mzdy.

Región Nitra je charakteristický diverzifikovaným priemyslom (najpočetnejšie zastúpenie má elektrotechnický priemysel, strojársky, potravinársky, stavebný a výroba plastov), poľnohospodárstvom, výstavníctvom a krajské mesto Nitra je zároveň sídlom 2 univerzít (Univerzita Konštantína Filozofa a Slovenská poľnohospodárska univerzita).

Štruktúra uchádzačov o zamestnanie

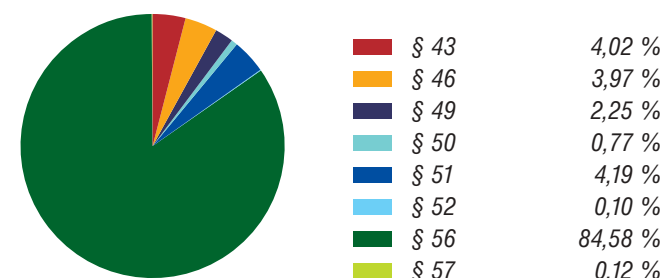
Najpočetnejšou skupinou podľa veku sú UoZ od 35 do 49 rokov veku. Veľká časť z tejto vekovej skupiny zároveň patrí medzi dlhodobo evidovaných nezamestnaných. Druhou naj-

početnejšou skupinou UoZ sú 50 a viacroční. Najmenej početnou skupinou UoZ z hľadiska veku sú 15 – 24-roční. Najväčší podiel na počte UoZ z hľadiska stupňa vzdelania patrí vyučeným UoZ a UoZ s úplným základným vzdelaním.

Z hľadiska dĺžky evidencie je veľmi početná skupina UoZ evidovaná do 3 mesiacov. Problém je s najpočetnejšou skupinou UoZ, a to s dlhodobo evidovanými nezamestnanými (DEN), z ktorých sú mnohí v evidencii viac ako 48 mesiacov.

Na pracovnom trhu sú takmer neumiestnitelní, pretože sa jedná o UoZ, ktorí nemajú dostatočné zručnosti, motiváciu zamestnať sa a stratili flexibilitu potrebnú na to, aby sa mohli uplatniť na trhu práce. Problémy s uplatnením na trhu práce majú aj ženy kvôli materským povinnostiam a starostlivosti o deti. Riešením sú voľné pracovné miesta na kratší pracovný úväzok, prípadne nepravidelný pracovný úväzok. Medzi rizikové skupiny patria aj UoZ so zdravotným postihnutím. Z celkového počtu tvoria 5,5 % v okrese Nitra a 3,9 % v okrese Zlaté Moravce.

Znevýhodnení UoZ na vybrané paragrafy APTP v období 01 – 10/2007

Podiel nástrojov APTP pri integrácii UoZ na trh práce

Počty zaradených UoZ na vybrané paragrafy za okres Nitra aj Zlaté Moravce súvisia nielen s početnosťou vybraných znevýhodnených skupín, ale aj so záujmom, resp. nezáujmom zamestnávateľov zamestnávať znevýhodnených občanov a občanov so ZP.

Najviac UoZ bolo zaradených na § 52 (aktivačná činnosť), ktorý síce priamo neznižuje nezamestnanosť, ale pomáha zaktivizovať skupinu DEN, ktorí tvoria takmer polovicu z celkového počtu UoZ evidovaných na ÚPSVR Nitra.

Ing. Lívia Švihoriková,
vedúca oddelenia IA a ŠZ informatiky,
analýza a štatistických zisťovaní ÚPSVR Nitra

„Nitrianske kariérne dni“ navštívili: riaditeľ ÚPSVR v Nitre Stanislav Ivanička, primátor Nitry Jozef Dvonč, zástupcovia Ústredia PSVR Vieroslava Ráchelová, Ján Gramata a Karin Jaššová, reprezentanti akademickej obce a zástupcovia zamestnávateľov.

Úspešné podujatia

Nitriansky Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny zorganizoval v tomto roku viacero úspešných podujatí, ako „Deň otvorených dverí pre starostov obcí“, „Informačno-poradenský deň pre výchovných poradcov základných škôl“, „Raňajky so zamestnávateľmi“, „Nitrianske kariérne dni“ a „Európsky informačný deň“.

Burza povolání

Prvý deň prebiehal symbolicky na pôde Spojenej školy, kde všetky stredné školy a stredné odborné učilištia predstavovali svoje učebné a študijné odbory. Pestrofarebné a pútavé stánky, ktoré vyhotovili študenti jednotlivých škôl, veľmi intenzívne motivovali cieľovú skupinu tohto podujatia – žiakov základných škôl. Mohli si vyskúšať aj svoju zručnosť pri zdobení medovníkov, namiešať si nápoj v spolupráci s budúcimi čašníčkami, alebo sa nechať skrásliť budúcimi kozmetičkami. Hoci zamestnávateľia v nitrianskom regióne hľadajú najmä strojníkov a elektrotechnikov, žiaci o tieto učebné odbory stále neprejavujú dostatočný záujem. Vzniká tu priestor pre ÚPSVR v Nitre, aby zorganizoval okrúhly stôl investorov, zamestnávateľov, odborné školy a zástupcov štátnych orgánov, ktorí sa budú zaoberať problematikou prieniku dopytu po učebných odboroch v oblasti strojárstva a elektrotechniky a vhodnej motivácii žiakov k týmto profesiám. Burzu počas dňa navštívilo 994 žiakov z 32 základných škôl z celého okresu.

Burza práce

Logickým pokračovaním podujatia bola „Burza práce“. Cieľovou skupinou boli namotivovaní študenti posledných ročníkov stredných škôl a stredných odborných učilíšť, uchádzači a záujemcovia o zamestnanie a široká verejnosť.

Atraktívne stánky zamestnávateľov, nitrianskych univerzít a výchovno-vzdelávacích ustanovizní v malom trhovom mestečku v priestoroch Študentského domova UKF v Nitre boli pre nich príjemným prevapením. Najzaujímavejšiu prezentáciu mal najväčší zamestnávateľ v nitrianskom regióne SE Bordnetze Slovakia, s. r. o. Pripravil totiž súťaž, v ktorej si mohli účastníci Burzy práce vyskúšať svoju zručnosť v práci s káblovými zväzkami. Súťažiacemu, ktorý dosiahol najlepšiu kvalitu a najrýchlejší čas, v závere burzy odmenili novým notebookom.

Nultý ročník tohto podujatia obšírne zviditeľnili aj mediálni partneri Nitrianskych kariérnych dní – regionálna televízia, rádio a noviny. Burzu celkovo navštívilo 914 návštevníkov, z toho 358 uchádzačov o zamestnanie a 373 študentov škôl. ÚPSVR v Nitre sa rozhodol po prvýkrát vo svojej histórii realizovať takéto podujatie v spolupráci s mestom Nitra. Organizátori sú presvedčení, že politika trhu práce a zamestnanosti je záležitosťou nielen úradov práce, sociálnych vecí a rodiny, ale i celého regiónu. Preto sa rozhodli, že nasledujúci ročník Nitrianskych kariérnych dní sa rozšíri aj o ďalších aktérov z regiónu.

Iveta Ďuricová,
riaditeľka odboru ESF
PhDr. Katarína Nagyová,
vedúca oddelenia SZ
Ing Zuzana Gališinová,
oddelenie OIPS
ÚPSVR Nitra

Na „Burze práce“ ponúkalo pracovné príležitosti aj regrutačné stredisko našej armády

Petka sa narodila ako zdravé dieťa. Aspoň to tak vyzeralo. Keď však mala pol roka, ešte nesedela. Po všetkých vyšetreniach, ktoré absolvovala, diagnóza znela: Werdnigova-Hoffmannova choroba, jedna zo spinálnych muskulárnych atrofií. Tieto miechové (spinálne) choroby druhej zapríčiňujú ubúdanie svaloviny. Táto choroba prepukne zvyčajne v ranom detstve, niekedy sú jej príznaky zjavné už pri narodení. Čím skôr sa spinálne svalové atrofie začnú, tým horšia je ich prognóza.

Petka je inteligentná, keď mala šesť rokov, začala napriek svojej diagnóze chodiť školy. Má individuálnu špeciálnu výučbu. Keďže je postihnutá, nechodí,

Petka

neudrží hlavu, nezdvihne ruky, nepretočí sa sama. Môže sedieť iba v korzete. Je plne odkázaná na pomoc rodičov, hlavne matky. Napriek postihnutiu je to milé a veselé dievčatko, má výborné výsledky v škole, bez problémov sa učí a matematika je jej najobľúbenejším predmetom. Rada ľuští tajničky, má rada spoločenské hry, karty. Hovorí, že bude maliarkou, maľovanie ju veľmi baví. No najviac sa teší na paralympiády, kde medzi sebou súťažia zdravotne postihnutí.

Petra má výborných rodičov, ktorí sa jej maximálne venujú. Rodičia požiadali o sociálnu pomoc ÚPSVR Nitra. Po vyhotovení posudku je matke Jane vyplácaný peňažný príspevok za opatrovanie. Petra navštevuje základnú školu s integrovaným vzdelávaním, kam ju vozí každý deň matka autom, na ktoré dostali príspevok. Peňažným príspevkom na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla sa riešila vysoká frekvencia v preprave dieťaťa. Petra používa vozík a korzet. Vyplácaný je aj peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiaci s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia.

Petra je veľkou bojovníčkou a teší sa z každého nového dňa. Je príkladom toho, že nielen zdravé dieťa prináša do rodiny veľa radosť.

Bc. Veronika Raisová,
oddelenie peňažných príspevkov
na kompenzáciu ÚPSVR Nitra

Získať dôveru klienta

Sociálna pomoc, sociálna prevencia, sanácia, sociálnoprávna ochrana a sociálna kuratela sú terminologické atribúty, ktoré majú význam v práci sociálnych pracovníkov.

Profesionálna pomoc

Klient, ktorý sa nachádza v hmotnej a sociálnej núdzi, ako i rodiny riešene prostredníctvom štátnych sociálnych dávok, si vyžadujú našu sociálnu a psychologickú pomoc. Táto pomoc musí byť profesionálna a založená na etických princípoch prístupu ku klientovi. Uvedomujeme so to najmä vzhľadom na skutočnosť, že patríme medzi 3 okresy v SR s najvyšším počtom poberateľov všetkých dávok. V mnohých prípadoch je nutné riešiť problémy klienta

okamžite a aplikovať vhodné metódy sociálnej práce. V prvom rade treba našim klientom poskytnúť kvalitné sociálne poradenstvo a zabezpečiť kvalitu rozhodovacej činnosti na všetkých oddeleniach. Preto je dôležitým kritériom pre našu prácu v rozhodovacej činnosti úspešnosť v odvolacích konaniach. Zameraním sa na kvalitu sociálnej práce s klientom ŤZP prispievame k dosiahnutiu optimálneho stavu, ktorým je poradenský proces v súlade so závermi posudkovej činnosti.

**Tab. 1: Vývoj počtu poberateľov opakovaných peňažných príspevkov
ODDELENIE PEŇAŽNÝCH PRÍSPEVKOV NA KOMPENZÁCIU SOCIÁLNYCH DÔSLEDKOV ŤZP
(v tab. je uvedený stav poberateľov v mesiaci september)**

Peňažné príspevky	rok 2004	rok 2005	rok 2006	rok 2007
▶ na všetky kompenzácie	3 767	5 621	5 948	6 091
z toho:				
▶ na KZV - hygiena, opotrebovanie šatstva	1 888	2 972	3 154	3 241
▶ za opatrovanie	1 532	2 254	2 401	2 451
Celkom poberateľov	5 299	7 875	8 349	8 542

**Tab. 2: Vývoj počtu poberateľov na oddelení pomoci v hmotnej núdzi
ODDELENIE POMOCI V HMOTNEJ NÚDZI
(v tab. je uvedený stav poberateľov v mesiaci september)**

Nástroj	rok 2004	rok 2005	rok 2006	rok 2007
Dávka v hmotnej núdzi	5 771	5 827	7 312	6 175
▶ zdravotný príspevok	9 617	10 258	11 479	9 345
▶ aktivačný príspevok	2 690	2 710	2 375	1 551
▶ príspevok na bývanie	1 630	2 284	2 316	1 862
▶ ochranný príspevok	433	1 084	3 712	3 721
Dotácie				
▶ strava	1 464	1 572	1 710	1 388
▶ školské potreby	1 370	1 470	1 674	1 339
▶ motivačný príspevok	507	533	715	539
Náhradné výživné	0	95	128	154

**Tab. 3: Vývoj počtu poberateľov štátnych sociálnych dávok
ODDELENIE ŠTÁTNÝCH SOCIÁLNYCH DÁVOK
(v tab. je uvedený stav poberateľov v mesiaci september)**

Príspevky	rok 2004	rok 2005	rok 2006	rok 2007
Príspevok pri narodení dieťaťa	153	138	170	156
Prídavok na dieťa	29 654	27 973	29 152	28 367
Rodičovský príspevok	4 487	4 671	4 749	4 790
Príspevky v náhradnej starostlivosti	0	0	240	269
Príspevky v pestúnskej starostlivosti	71	71	19	15
Príspevok na pohreb	123	161	175	159
Spolu	34 488	33 014	34 505	33 756

Individuálny prístup ku klientovi

Veľký dôraz kladieme na individuálny prístup ku klientovi. Dôležité pre našu prácu je získať dôveru klienta a spätnú väzbu vo vzájomnej interakcii pri riešení jeho problému. Neoddeliteľnou súčasťou celej našej činnosti je terénna sociálna práca. Jej cieľom je eliminácia sociálno-patologických javov, úspešná sanácia jednotlivca a rodiny, aplikácia sociálnej prevencie v praxi a priblíženie sa ku klientovi v jeho prirodzenom rodinnom prostredí a otvorenom prostredí. Významnou mierou sa prostredníctvom tejto metódy sociálnej práce podieľame na riešení sociálnych dôsledkov občana s nepriaznivým zdravotným stavom a taktiež na eliminácii zneužívania dávkového systému.

Súčinnosť a prepojenosť zainteresovaných

V našej činnosti uprednostňujeme úzku súčinnosť všetkých oddelení odboru sociálnych vecí a rodiny so zreteľom na spokojnosť klienta. Dôraz kladieme na súčinnosť so samosprávou, občianskymi združeniami, školami, zdravotníckymi zariadeniami a orgánmi činnými v trestnom konaní. Okrem plnenia úloh vyplývajúcich z právnej legislatívy v sociálnej oblasti sa významnou mierou podieľame na prednáškovej a osvetovej činnosti a na organizovaní aktivít preventívneho charakteru.

Ako určený orgán SPO a SK uplatňujeme opatrenia zamerané na ochranu dieťaťa, jeho všestranný vývin v prirodzenom rodinnom a náhradnom prostredí. Zabezpečujeme transformáciu priestorových, výchovných, personálnych a hospodársko-ekonomických podmienok v 10 detských domovoch v Nitrianskom kraji.

Úspešnosť našej sociálnej práce zameranej na spokojnosť klienta je podmienená kvalifikovanou odbornou spôsobilosťou našich zamestnancov, ktorí majú záujem o prehlbovanie a zvyšovanie kvalifikácie a dopĺňanie si praktických zručností a znalostí prostredníctvom samovzdelávania a sociálno-psychologických výcvikov.

PhDr. Bronislava Pekárová,
riaditeľka OSVR ÚPSVR Nitra

ÚPSVR v Nitre, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, už od roku 2004 organizuje a realizuje projekt „Spoznajme sa bližšie“ z finančných prostriedkov poskytovaných Protidrogovým fondom, kde každoročne tento projekt predkladá. Aj v roku 2007 prebiehal tento projekt v mesiacoch október a november za účasti sociálnych pracovníkov oddelenia SPODaSK, psychologičky RPPS a preventistu Mestskej polície v Nitre.

Úspešný projekt „Spoznajme sa bližšie“

„Ako môžeme seba a svoje deti ochrániť pred nebezpečenstvom závislosti“

Podobne ako v predchádzajúcich rokoch boli realizované dve 3-dňové stretnutia s rodinami pobytovou formou v blízkom okolí Nitra. Na projekte sa zúčastnilo 10 rodín, 25 detí a 14 rodičov. Cieľom projektu je predchádzanie patologickému správaniu sa členov rodiny, vytvorenie priestoru na stmelenie a harmonizáciu rodinných vzťahov, rozvinutie výchovných kompetencií rodičov v prístupe k poruchovému správaniu detí, rozšírenie právneho vedomia účastníkov projektu, odovzdanie informácií o zdravom spôsobe života a v neposlednom rade i následné úspešné začlenenie sa zúčastnených do spoločnosti, rodinného, školského i pracovného života. Členovia odborného tímu pracovali s rodičovskou skupinou, s detskou skupinou i v rámci spoločnej komunity.

Nie malý priestor bol vymedzený aj na riešenie konkrétnych situácií v tej-ktorej rodine formou skupinového i individuálneho poradenstva. Prostredníctvom zážitkových aktivít, výmenou rolí, cez modelové situácie odborníci smerovali svoju prácu k posilneniu väzieb v rodinnom systéme, poskytovali informácie o psychotropných látkach a ich dôsledkoch i dopadoch na rodiny, pracovali na zvnútornení harmonizujúcich síl v rodine. Využívali dynamiku skupiny v procese aktivít s hudbou, pohybom a tancom, realizovali i večerné komunity.

Z nášho pohľadu znamená realizácia tohto projektu obohatenie sociálnej i psychologickéj práce o množstvo nových informácií i zážitkov. Súčasne umožňuje rodičom i deťom sprostredkovať žiaduce informácie. Odborníci zaznamenávajú intenzívnejší a efektívnejší prienik k príčinám patologického správania sa členov rodín, získavajú možnosť priamej poradenskej i intervenčnej špecifickej pomoci, dochádza k odhaleniu skrytých negatívnych javov v rodine, nevnímajúc násilie v rodine. Prínosom projektu je skutočnosť, že v mnohých rodinách došlo k zlepšeniu komunikácie, kooperácie i akceptácie, obnovili sa a posilnili sa citové či vzťahové väzby v rodinnom systéme. Veľký prínos realizovaného projektu vidíme v možnostiach využitia skúseností v následnej terénnej i poradenskej práci s týmito konkrétnymi rodinami a ďalšími inými rodinami. Počas užšieho kontaktu odborníkov s rodinami v prostredí mimo pracovísk dochádza k získaniu si ich dôvery a taktiež často i k odhaleniu skrytých negatívnych javov v rodinách, k otvoreniu sa detí a k ich reálnym výpovediam o živote rodiny, čo následne umožňuje všetkým kompetentným poskytnúť rodinám i jednotlivcom primeranú pomoc a východiská.

Mgr. Beáta Budayová,
vedúca oddelenia SPODaSK ÚPSVR Nitra

Splniť jeden sen

Ako splniť sny dieťaťa, o ktoré sa rodičia od jeho umiestnenia nikdy nezaujímali, hoci sa doma starajú o ďalšie dve deti? Pokúsili sme nájsť cestu späť do rodiny. Podnikli sme „výlet“ za rodičmi spolu s dieťaťom a pre prípad, že by sa stretnutie nepodarilo zrealizovať, napísali sme rodičom v mene dieťaťa list. Hoci sa rodičia s dieťaťom osobne stretli, rozhodli sme sa odovzdať im aj tento list, ktorým sa im v mene dieťaťa prihovárame. Veríme, že sa nám podarí pomôcť splniť jeden vianočný sen...

Ahoj, mami, ocko a bračekovia Lukáško a Tomáško!

Ubehlo už veľa času, odkedy sme sa poslednýkrát videli, preto sa tety z detského domova rozhodli, že ma zoberú na návštevu ku Vám. Nezastihli sme Vás doma, nechávam Vám teda tento list, ktorým by som Vám chcela dať vedieť niečo o sebe.

Neverili by ste, aké pekné dievčatko zo mňa vyrástlo – som na svoj vek dosť vysoká, meriam 119 cm, vážim 22,5 kg. Vypadol mi už tretí mliečny zubok, narástli mi už dva nové – „dospelácke“. Za čas strávený v detskom domove som sa naučila veľa vecí – kým som dovŕšila 2. rok, naučila som sa chodiť, opakovať slovíčka som začala, keď som mala asi 2 a pol roka. Keď som mala necelé 3 roky (v novembri 2004), bola som na operácii lopatky, takže teraz mám chrbátik rovný ako iné deti. S tetou rehabilitačnou sestrou cvičím rôzne cviky. Mám rada pohyb, hoci som trocha menej obratná, snažím sa dokázať to, čo ostatné deti. Pohyb v priestore mi troška komplikuje to, že slabšie vidím a musím nosiť okuliare. Ešte stále si na ne zvykám, nemala som ich rada, ale už je to lepšie.

Teraz už dokážem aj veľa iných vecí – poznám základné farby, viem pomenovať 4 geometrické tvary, počítam do 10. Poznám deti a tety v detskom domove po mene alebo aj priezvisku. Poznám mnohé domáce a niektoré divo žijúce zvieratká. Viem rozprávať, aj keď niektoré hlásky ešte nevyslovujem celkom presne. Rozprávam rada a veľa a je mi celkom dobre rozumieť. Najradšej zo všetkého mám teraz hudbu v akejkoľvek podobe – počúvam piesne z CD, spievam – naučila som sa niekoľko pesničiek a rada sa učím nové, tancujem alebo „hrám“ na rytmický nástroj. K hudbe mám teraz naozaj veľmi blízko, niekedy by som spievala a tancovala celý deň. Okrem toho mám rada stavebnice – skladám si rôzne druhy. S obľubou tiež napodobňujem činnosti dospelých – pomáham pani vychovávateľke ako služba, polievam kvietky, rada „varím“.

Som samostatná pri umývaní, obliekaní, snažím sa pri ukladaní vecí a upratovaní hračiek.

Veľmi často myslím na mamičku a hovorím o nej tetám v domove. Veľmi by som si želala mať mamičku, s ktorou by som bola stále, ktorú by som ľúbila a ona by ľúbila mňa. Potrebovala by som, aby ma s láskou usmernila, keď sa nesprávam najlepšie, aby sa so mnou rozprávala a vysvetľovala mi rôzne veci, pretože náš svet je veľmi zložitý.

Urobilo by mi veľkú radosť, keby ste sa na mňa prišli niekedy pozrieť do detského domova. Rada uvidím Teba, mamička, aj Teba, otecko, a samozrejme aj Vás, bračekovia Lukáško a Tomáško!

Prajem vám všetko dobré a budem čakať – kedykoľvek ste vítaní!

Vaša Viki

P.S. Pozdravujem aj krstnú mamu a starých rodičov. Aj oni ma môžu prísť navštíviť, ak budú chcieť.

Moje najsmutnejšie Vianoce

Boli to Vianoce, na ktoré nikdy nezabudnem. Zimná príroda bola ako v rozprávke, brehy a stromy zasnežené a domy rozsvietené, a v nich my, deti, plné očakávaní z najkrajšieho dňa v roku. Štedrý večer určite všetci prežijú v láske, štedrosti a radosť. Aj my deti v našej rodine sme boli naplnené radosťou a v očakávaní sme behali po dome. Stále sme sa mamy pýtali, kedy už konečne príde čas rozdávania darčiekov.

V kuchyni na posteli ležala naša babka a už zrúna ťažko stonala. Už dávnejšie sa jej priťažilo a čím ďalej tým ťažšie dýchala: „Samanta, dieťa moje, prejdi ku mne,“ povedala tíško.

Chytila moje ruky do svojich a bez slov ich hladkala. Mala ich horúce ako žeravé uhlie. Babku som mala veľmi rada, lebo keď bola zdravá a vitálna, tak nám pomáhala, hrala sa s nami a po večeroch rozprávala rôzne príbehy zo svojho života, ktoré sme hltavo počúvali. Vždy vylovila z vrečka cukrík, ktorý nám nenápadne vložila do rúk. Niekedy bola aj prísna a pokarhala nás. Ale v kútiku srdca verím a cítim, že mňa babka mala najradšej, aj keď to zdarne skrývala pred ostatnými súrodencami. Teraz ležala bezvládne a smutne sa na mňa pozerala. Na čele mala kvapky potu a vlasy, kedysi krásne kučery, boli navlhnuté potom. Bolo zjavné, že naša babka potrebuje pomoc lekára. Onedlho v našom dvore zastavila sanitka a babku odviezla do nemocnice. Večerali sme už bez našej babky a nikto počas večere sa nezmohol na slovo. Každý mlčal a vládla dusná atmosféra. Keďže som bola ešte malá, nechápala som, prečo je to tak.

V ten dlho očakávaný večer namiesto radosť došiel smútok a žiaľ. Ja som dostala ako darček peknú bábiku so žltými vlasmi, ale vtedy som sa jej vôbec netešila.

Hneď zavčas rána zazvonil telefón a ja som už len videla reakciu našej mamy a hneď som pochopila, že sa stalo niečo zlé. Oznamili nám, že babka ráno zomrela.

Smrťou našej babky sa celá rodina rozpadla a následkom je aj to, že som bola odobratá z rodiny a nový život žijem medzi kamarátmi v detskom domove. Ale naša babka mi stále chýba. Na jej pohladenie, príbehy a pohľad, keď už odchádzala do nemocnice, nikdy nezabudnem.

Samanta, 14 rokov

Vianoce s domováckym Santom

Čas, ktorý je len raz v roku. Čas, kedy každý žije v zhone, strese a pod tlakom. Nuž, veď počas Vianoc je každý zaneprázdnený. Pýtate sa prečo? Láhka odpoveď. Pani vychovávateľky pečú koláče, aby ich mohli potom deti jesť. Deti na oplátku hľadajú darčeka, aby neboli prekvapení, čo si nájdu pod stromčekom. A povedzte, že nie...

V období Vianoc sa stávajú aj zázraky. Jedným z takýchto zázrakov bol aj príchod Santa Clausa. Na tento deň sa všetky deti veľmi tešili. S rozžiarenými očami privítali uja s bielou bradou a červeným kabátom, čižmami a opaskom, ako sa na správneho Santu Clausa patrí. Vystúpil z dlhého vozidla, nazývaného Coca-Cola kamión. Svojím príchodom urobil radosť nielen deťom, ale aj dospelým.

Prvé kroky „nášho“ Santu Clausa viedli na chodbu nášho DeD. S jeho úsmevom sa vniesol pokoj, šťastie a dobrá nálada. Spolu sme si zaspievali, zasmiali sme sa, porozprávali sme si vtipy a bolo nám skvele. V tomto

čase vždy dobre padne, keď vás niekto rozveselí, vyplní prázdne miesto, ktoré je vo vás. A presne toto sa podarilo tomuto červenému priateľovi detí.

Ako prvý prišiel k Santovi chlapček, na ktorého tváričke bolo vidieť, že v živote nie je veľmi šťastný. Sadol si na kolená a niečo pošepkal Santovi do ucha. Santa sa ospravedlnil ostatným deťom a odišiel aj s chlapčekom von pred budovu, kde ho čakal jeho kamión. Chlapček vošiel dnu a celý očarený ani nevedel, čo má prvé robiť. V kamióne boli hračky, napodobeniny prírody, sneh, sane a veľa vecí, ktoré dokázali vyčarovať úsmev na tvári. Keď sa vrátili dnu, tak Santa rozdal deťom krásne darčeka. Darček pre tieto deti bol ako znak toho, že niekomu na nich záleží. Počas týchto Vianoc už nikto nemal na tvári ani náznak smútku. Dôkaz toho, že aj maličkosť dokáže veľké veci.

Santa sľúbil, že príde aj nabudúce, ale doteraz ho očakávame zatiaľ bez úspechu. Dúfame, že sa raz vráti a Vianoce opäť budú také, aké by si predstavoval každý, kto sníva o krásnych Vianociach.

Tomáš

Snáď raz budeme spolu

V detskom domove žijem od 5 rokov od roku 2003. Každý rok som prežila pekné Vianoce, všetci okolo nás sa veľmi snažili, aby nám nič nechýbalo, ani láska a porozumenie. No najkrajšie Vianoce som prežila pred tromi rokmi. Ježiška som vtedy v liste žiadala o výnimočný darček. Nebolo to módne oblečenie, telefón, či drahá kozmetika. Veľmi som si priala nájsť a stretnúť sa so svojimi súrodencami, ktorých som nevidela od piatich rokov.

Dva dni pred Vianocami mi teta riaditeľka oznámila, že ideme na výlet. Myslela som, že všetky deti z domova, no išla som len ja. Veľmi som bola šťastná, keď som sa dozvedela, že cieľom našej cesty je Detský domov Zlatovce, kde žijú dvaja z mojich štyroch súrodencov. Vtedy sa mi splnil môj sen, cennejší ako všetky darčeky na svete.

Odvtedy sme boli so súrodencami stále v kontakte, telefonovali sme si, navštevovali sa. Môj darček sa rozrástol i neskôr, keď vo februári tohto roku boli moji dvaja súrodenci premiestnení do nášho domova, kde všetci traja spolu bývame v jednej rodine i v jednej izbe. Taktiež sa tetám z domova podarilo zistiť, že náš ďalší brat je v Domove sociálnych služieb v Bratislave. V máji sme ho boli všetci navštíviť. Bolo to veľmi krásne a dojímavé, zase sa všetci zistí. Chýbal nám už iba najmladší braček, ktorý žije s rodičmi. Toto všetko svedčí o tom, že veľké dary dostávame nielen na Vianoce, ale i počas všedných dní, ak sú okolo nás správni ľudia, ktorým nie sme ľahostajní. Vianoce sú obdobie, kedy sú k deťom pozorní i cudzí ľudia, každú chvíľu niekto zazvoní, pri dverách podá ovocie, cukrovinky, drobné darčeky. Veľa ľudí sa snaží, aby i tieto „naše“ deti prežili vianočné sviatky v šťastí, radosti a hojnosti, ale oveľa viac by sme sa všetci potešili, keby si ich pritúlili rodičia a zašepkali im slová, ktoré vedia rozohriať srdiečka.

Majka, 19 rokov

Vianoce ma vždy dostanú

Tento rok sa opäť teším na moje obľúbené sviatky – VIANOCE. Ich čaro ma vždy „dostane“. Všade sa roznáša vôňa koláčikov, ktoré potom tety pred nami radšej schovávajú, aby vôbec do Vianoc vydržali. Radosť majú ako malí, tak i starší, keď píšu svoje lístočky Ježiškovi a túžobne očakávajú splnenie svojich želaní. Minulý rok štedrý deň nebol ničím odlišný od ostatných. Od rána panovala pravá vianočná nálada. Všetko bolo už vyzdobené, stromček sa ligotal a v telke dávali od rána klasické vianočné rozprávky, medzi ktorými nesmela chýbať aj moja najobľúbenejšia „Tri oriešky pre Popolušku“. S tetou som pripravovala kapustnicu a náš kapor Miško už neplával vo vaničke, ale rozvoniaval v kuchyni. Každú chvíľu niekto zvonil. Potajomky sme nakúkali kto to je a zakaždým to bola návšteva, ktorá chcela urobiť našu radosť ešte väčšou. A zrazu to prišlo, zahliadla som Ježiška, ako ukladá darčeky pod vianočný stromček. A predstavte si, vyzeral úplne ako naša teta riaditeľka a ešte mal oblečené presne to isté ako ona. Ale nebojte sa, nikomu som to nepovedala! Vonku sa už začalo stmievať, a tak sme sa všetci pekne vyobliekali a čakali na našu tetu riaditeľku, tetu Irenku, bez ktorej by Štedrý večer nemohol začať. Ako každý rok, tak i tento zazvonil zvonček, ktorý dával signál, že už je čas rozbehnúť sa k vyzdobeným a prestretým stolom. Stoly boli plné dobrôt a tradičných jedál. Predtým, než sme sa pustili do jedla, zaspievali sme si „Tichú noc“, so zapálenými prskavkami v rukách. Už od stola každý poškuľoval po balíčkoch, na ktorých hľadal svoju menovku. Keď všetci dovečerali, netrpezlivo a so zvedavosťou sa vrhli na rozbaľovanie. Máme šťastie, Ježiško nám vždy dopraje toľko darčiekov, že sú všetky detské očka rozžiarené a nie je v nich badať žiadny smútok. Aj moje sa rozžiarili šťastím, keď som si našla pod stromčekom to, po čom som tak veľmi túžila. A budem rada, keď sa to zopakuje i tento rok.

Martinkine Vianoce

Pred istým časom v predvianočnom období vyvstala v našom zariadení potreba prijať do pracovného pomeru ďalšiu „tetu“ – vychovávateľku. Zaujala nás pani, ktorá mala dieťa so sluchovým znevýhodnením a veľmi sa o túto prácu zaujímala, nielenže bola zorientovaná v problematike, no mala i úprimnú snahu pomôcť niektorému z našich detí. Rýchlo sme našli spoločnú reč, pretože aj my sme sa v tom čase starali o dieťa so sluchovým znevýhodnením. Nová „teta“ sa zoznámila s Martinkou, štvorročným neposedným dievčatkom, ktoré síce v dôsledku svojho postihnutia málo rozprávalo, o to však bolo zvedavejšie a pohyblivejšie.

Martinka vyrastala od svojho narodenia mimo svojej biologickej rodiny, svojich rodičov ani súrodencov nepoznala a náš detský domov bol už jej tretím „domovom“. V rámci týždenného pobytu navštevovala materskú školu pre deti s poruchami sluchu na Drotárskej ulici a len na víkendy sa vracala do domova. Každý pondelok a piatok si takýto internátny spôsob života poriadne odplakala. Veľmi sme chceli jej situáciu vyriešiť a tak záujem novej vychovávateľky o ňu a o to, aby sa pre ňu stala profesionálnym rodičom, bol pre nás malým vianočným zázrakom, ktorý sa udial naozaj v pravý čas.

Nasledujúce Vianoce boli aj pre ňu nezabudnuteľné. Po prvýkrát ich trávila v rodine a po prvýkrát sa stretla so svojou biologickou sestrou, ktorá žila v pestúnskej starostlivosti. Martinka sa do detského domova už nevrátila. V súčasnosti je z nej šikovná prváčka, jej, spočiatku „profesionálni rodičia“, sú už jej pestúnmi

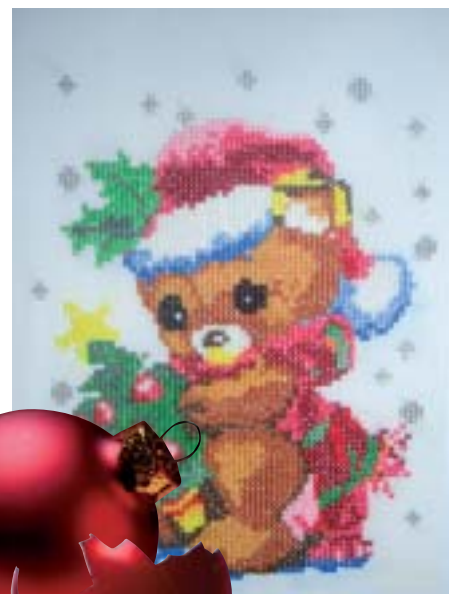

Tu nie som sám

Do domova som prišiel v roku 2005, bol to pre mňa veľmi smutný rok. Zomrel mi otecko, mama sa o nás prestala starať, musela ísť na liečenie a desať dní pred Vianocami, 14. decembra, ma so sestrou odviezli do detského domova. Hoci všetci okolo mňa boli veľmi milí, pozorní, hlavne na Vianoce mi bolo veľmi smutno. Boli to prvé Vianoce, ktoré som strávil s „cudzími ľuďmi“, nebola tu moja mama, otec, ani najstaršia sestra, a hlavne nebol som doma.

S odstupom času, keď som sa tu udomácnil, lepšie som spoznal deti i tety, začal som môj nový domov vnímať celkom inak. Teraz pri spomienkach na moje prvé Vianoce v domove, bolo pre mňa vlastne šťastím, že som bol tu. Veď doma nebolo nikoho, kto by sa o mňa postaral, s kým by som strávil vianočné sviatky.

Radko, 13 rokov

Na Vianoce som radšej v decáku

Od svojich troch rokov bývam v detskom domove. Je tu fajn. Mám tu kamarátov, tety sú v pohode, dosť mi pomáhajú. Nepatrím k tým najposlušnejším deckám, ale snažím sa... Fakt majú so mnou božskú trpezlivosť. Viem, že to nedávam nejako najavo, ale som veľmi rada, že ich mám.

Každý rok sa veľmi teším na Vianoce. Je to asi najkrajší sviatok v roku. Do kostola nechodím, no v tento deň zídem. Mám z toho dobrý pocit. Vianoce u nás v domove prebiehajú asi rovnako ako u deciek v rodinách. Stromček ozdobujeme vždy tri dni pred Štedrým dňom. Je okolo toho strašná sranda. Každý má v izbe svoj malý stromček, ktorý si ozdobí podľa vlastných predstáv. V obývačke máme velikánsky strom plný krásnych ozdôb a žiaroviek. S tetami pečieme koláče. Vždy dostanem po prstoch, lebo každý koláčik košťujem a košťujem... a koláčiky sa mňajú a mňajú... Je pohodlička. Moc sa nasmejeme.

V tomto období sa zúčastňujeme mnohých akcií, vianočných koncertov, vystúpení. Veľmi sa na ne tešíme. Dobří ľudia na nás pamätajú, snažia sa nám pomôcť splniť aspoň malé prania. S tetami radi chodievame do mesta na pešiu zónu. Mesto býva krásne vyzdobené, z každého kúta počuť vianočné koledy. Mám rada túto atmosféru. Ľudia sú k sebe viac ohľaduplní, priateľskejší. Kiežby Vianoce trvali celý rok :-)

Minulý rok som bola prvýkrát v tento sviatok mimo domova. Pozvali ma totiž na návštevu moje „ozajstné“ tety. Nepoznám ich nejako dobre. Začali sa so mnou kontaktovať len pred rokom a pol. Odchádzala som k nim s malou dušičkou. Nevedela som si predstaviť, ako to u nich bude celé prebiehať. Nakoniec som bola celkom spokojná. Dostala som veľa darčiek. Bolo mi však smutno za deckami z domova. Predstavovala som si, čo asi robia. Presne som vedela, kedy a aký má teta vianočný príhovor, kedy večerajú, kedy si rozbaľujú darčeky. V duchu som hádala, čo kto dostane... Svojim najlepším kamošom som dala darčeky pod stromček už pred mojím odchodom. Strašne som bola zvedavá, ako sa budú tváriť, až ich rozbalia. Tento rok mi zasa hrozí :-)), že pôjdem k mojim tetám. Nie, že by sa mi tam nepáčilo, ale asi by som radšej zostala tu, doma, v decáku. Vo vnútri mám taký pocit, že patríť sem a mala by som byť tu, práve na Vianoce. List som ešte Ježiškovi nenapísala, ale dúfam, že mi odpustí všetky chybičky, čo som nestihla napraviť. Sľubujem, že sa polepším. Tento rok už určite...:-))

Ivetka, 13 rokov

Na Vianoce ako rodina...

Ivan ešte ako malý chlapec prišiel o otca. Mama sa znovu vydala a spolu sa presťahovali na opačný koniec Slovenska. Nová rodina však spolu dlho nevydržala, a tak sa Ivan s mamou, ale už i s nevlastným bratom vrátili späť do Nitry. Žili u babky a príbuzných. Mama sa ale o svojich synov riadne nestarala a strýko, známy recidivista, nahovoril Ivana k opakovaným krádežiam. Ivan začal absentovať v škole, drobnými krádežami si zabezpečoval veci, ktoré chýbali jemu i jeho rodine. Jeho brat Peter do školy vôbec nechodil, mama ho do školy ani nezapísala. Po opakovanom, dlhodobom pôsobení, ktoré však nemalo u matky odozvu, kurátori usúdili, že v záujme detí je potrebné vyňať ich z rodiny a dočasne umiestniť do detského domova.

Bratia si spočiatku veľmi ťažko zvykali, no postupom času sa adaptovali. Mama ich navštevovala sporadicky, neskôr úplne prestala. Aj Ivan a Peter začali časom sami mamu

odmietať, na návštevy k nej nechodili – nebolo ani kam, sama prišla o bývanie a našla si nového partnera. Napriek úsiliu sociálnych kurátorov sa podmienky v rodine nepodarilo upraviť.

Ivan po úspešnom ukončení štúdia na SOU, zvažoval možnosť zostať niekde v blízkosti brata, ale lákalo ho aj známe prostredie rodného mesta. Kurátorka v spolupráci so sprostredkovateľkou práce Ivanovi ponúkli možnosť pracovného zaradenia i ubytovania vo veľkomeste. Ivan túto príležitosť využil. So svojou kurátorkou však kontakt neprerušil. Osobne či telefonicky sa zdôveroval o svojich drobných úspechoch či prehrách, veľmi intenzívne sa zaujímal o brata a spoločne s kurátorkou začali plánovať jeho budúcnosť. Priznal sa, že najskôr bol veľmi nahnevanej za to, že ho vytrhli z rodiny, neskôr sa však na všetko pozeral inak. Dnes totiž vidí veľa bývalých kamarátov, ktorí zostali na okraji spoločnosti.

V novom prostredí si našiel priateľku a spoznal jej príbuzných, ktorí ho srdečne medzi seba prijali. Rozhodol sa založiť si rodinu, vlastne už s priateľkou čakajú dieťaťko... Spoločne s novými príbuznými plánujú a organizujú svadbu. Bude len v kruhu najbližších novej rodiny a samozrejme nebude chýbať ani Peter, ktorý sa už do detského domova nevráti – jeho brat mu už vytvára nový domov. Ivan so svojimi najbližšími sa už veľmi teší na Vianoce. Konečne bude pri vianočnom stole jeho rodina. Verí, že to budú šťastné a veselé chvíle a už navždy... Sviatky plné pokoja, lásky, porozumenia bez strádania, ktoré nepoznal dlhé roky. Čo priat' Ivanovi a jeho blízkym? Snáď iba slová poskladané z čriepkov každodenného života: „Zdravie, šťastie, lásku,“ nech nikdy neutíchnu vôňa „jeho“ domova a hrejivý súlad jemu blízkych sŕdc. Krásne Vianoce!

Mgr. Beáta Budayová,
vedúca oddelenia SPODaSK ÚPSVR Nitra

Vianoce bez rodičov...

Našu pozornosť vždy vzbudzujú príbehy obyčajných ľudí. Oslovujú nás možno aj preto, že ich aktérov denne stretávame a často ani nevieme, čo ich trápi, čo ich teší a čím ich život denne skúša ...

Šťastná, normálna, kompletná rodina si pokojne žila vo svojom rodinnom dome na vidieku. Matka a otec – obaja zamestnaní, dospievajúce deti: dcéra Mária – vo štvrtom ročníku strednej školy, a syn Ján – v druhom ročníku vysokej školy. Rodina ako tisíce iných. Spoločne si denne riešili svoje problémy a spoločne sa radovali zo svojich úspechov. Prvý zlom v rodine nastal, keď mamička tragicky zahynula. Ráno odišla do práce, tak ako každý deň, no domov sa už nevrátila. Nezodpovedný, opitý vodič osobného auta ju zrazil na prechode. Zomrela na mieste nehody. Viete si predstaviť, koľko nespĺnených plánov a koľko nezodpovedaných otázok dvoch detí zostalo po jej odchode? Na

otázku aj keď už skoro dospelých detí: „Ako máme ďalej žiť bez mamičky?“ im odpovedal otec: „Máte ešte mňa!“ No, žiaľ, osud to chcel inak, ani to netrvalo dlho.

Druhý zlom a väčšia bolesť. Otec rodiny po niečo vyše mesiaci od smrti manželky situáciu nezvládol a skončil so svojím životom sám. Čo ho privedlo k takému rozhodnutiu, nevedno. Veď mal dve deti, ktoré ho veľmi potrebovali – mal pre koho žiť. Odpoveď si zobral na druhý svet so sebou. Mária a Ján zostali vo veľmi zlej situácii, bez finančných prostriedkov. Účet v banke sa zablokoval a oni nemali otca za čo pochovať. Rozhodli sa hľadať pomoc na ÚPSVR. Vysvetlenie, že príspevok na pohreb sa v súlade so zákonom môže vyplatiť až po uskutočnení pohrebného obradu, im nepomohlo. Pracovníčky sociálneho odboru im však ochotne pomohli vybaviť sociálnu pôžičku z obecného úradu.

Život však ide ďalej... Mária a Ján sa nevzdávajú. Potvrdenia o návšteve školy, ktoré predkladajú k prídavkom na deti, dokazujú, že aj Mária študuje na vysokej škole a Ján bude končiť bakalárske štúdium. Ján si našiel popri štúdiu prácu. Nič veľké, pomocné práce za minimálnu mzdu. Popri sirotských dôchodkoch a dobrom hospodárení ako-tak vyžijú, pretože životné náklady na bežný život a bez pomoci rodičov sú vysoké. Mária a Ján neplačú nad svojím osudom. S nešťastím sa ako-tak vysporiadali a uvedomujú si, že ciele a povinnosti, ktoré si stanovili, ich neminú a denno-denne zápasia ich riešením. Len počas Vianoc im je smutno. Majú obrovské odhodlanie a vnútornú silu, aby obaja študovali tak, že by rodičia, keby žili, mali z nich radosť a boli na nich hrdí. Život je jeden z najťažších, ale vždy sa dá prežiť.

Bc. Ludmila Kilianová,
oddelenie štátnych sociálnych dávok
ÚPSVR Nitra

VÝROK BALZACA	zväzok slamy	náuky	číslo pre výpočet Veľkej noci	germán-sky boh hromu	opojil	rímskych 1049	dvoj-hláska	zmysel-nosť	penikavo kričala	značka kozmeti-ky	pomôcky: epakta, okal	lyže	sumerské mesto	3. časť tajničky	bohoslu-žobný stôl
začiatok tajničky											nedosta-tok vlahy				
prízna-val											zakrýval francúz-sky člen				
zaťažil daňou							zvedavo hľadeli úsilie						skratka staršieho modrina		
znášal trest						stadial' vymláte-ná časť obilia						stovky prestal piť			
● Indián		skratka triedy 2. časť tajničky			snivala pichala						denník pichal				
otec (z maď.)				platený potlesk vtíkla						mesto v Nemecku spadol (det.)					chytil
značka pascala			vlhkosť alebo, po česky						poskako-val krájal						
členský štát USA							majú poradu trepal								
konala							zdobil tepaním veľká nádoba						vzorec fosfidu uránu réva		
● kobka britskí šľachtici						prikazo-val malý kus						obce menová jednotka v USA			
tlapa					morský tvor vrhol						kus vzťah				
orgán zraku				dumal stavebný dielec						staršia jednotka sily klesol					vrchná časť stebľa obilnín
značka registro-vanej tony			kuriér podnet						Slovan tlak						
skončil sa							vlhčil spôsobil požiar								
ironický človek							odretá koža časti rastlín						popovek želám		
● plakal uprav hrabľami						druh ryby pravo-slávny kňaz						strážne zviera obilnina			
ukoval					zvyšok po ohni zvuk pri búrke						skratka podniko-vej rady obidva		tenisové údery	typ mon-tovaného domku	
plaz				správca hory temnota						kyprilo pôdu osobné zámeno					
skratka Riaditeľ-stva železníc			znášal bolesť značka abvoltu					remeň na krku psa španiel-sky člen							
belgický spevák						koniec tajničky									
mám bydlisko						cudzie ženské meno					chyba				

Za rokom zmeny a zmien

Kamkoľvek sa človek pohne, všade už hmatateľne cítiť blížiac sa Vianoce. V tomto duchu, nevybočujúc z radu tradícií – o to skôr, že sa týkajú najkrajších sviatkov roka – zamerali sme aj toto decembrové číslo nášho mesačníka, ktoré práve držíte v rukách. A ako inak, s posledným mesiacom v roku prichádza aj bilancovanie: Aký bol tento práve sa končiaci dvetisícsiedmy rok?

Iste pre každého bol osobitný, svoj-ský v niečom inom. A možno ani nie. Možno pre niekoho bol len jedným z tých menej významných a menej pamätných. Ak dovoľíte, budem trochu osobný: môj dvetisícsiedmy bol pre mňa rokom zmeny a zmien. Kancelária generálneho riaditeľa nastavovala svoje procesy v súlade s novým vedením Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny. Zmeny sa teda dotkli kancelárie po stránke štruktúry vykonávaných činností, ale aj aj po stránke personálnej. Došlo k zlúčeniu niektorých činností, či ich zaradeniu priamo pod kanceláriu

a bolo potrebnézosúladiť všetky procesy tak, aby sme bez akýchkoľvek pracovných prestojov efektívne zabezpečili chod kancelárie s novými agendami. Keď to celé zhrniem a zbilancujem fungovanie kancelárie za tento rok, môžem povedať, že sme na všetkých útvaroch kancelárie vykonali kus dobrej práce; či už na sekretariáte, ktorý zabezpečuje servis pre generálneho riaditeľa a je takým „srdcom“ kancelárie, alebo v krízovom manažmente ochrany utajovaných skutočností, ako i v činnosti tlačovej a mediálnej, v ktorej sme dosiahli veľmi pekné úspechy aj napriek tomu, že sme čelili často aj veľmi tvrdým útokom zo strany médií. V oblasti vydávania mesačníka Sociálna politika a zamestnanosť sme urobili veľký krok, keď sme vyšli s plnofarebným vydaním s novou, atraktívnejšou tvárou a z mesiaca na mesiac sa snažíme toto významné informačné médium Ústredia a úradov vylepšovať.

Nech už pre vás bol ten váš dvetisícsiedmy menej, či viac významným rokom, určite si na jeho sklonku zaslúžite odpočinok počas najkrajších sviatkov roka v kruhu svojej rodiny a najbližších, v pohode, šťastí a spokojnosti. A presne tak to má byť. Nič menej ako šťastné a láskyplné Vianoce so všetkým, čo k nim patrí, a zároveň len to najlepšie do nového roka vám chcem touto cestou – milé kolegyně a kolegovia z ústredia a úradov – na sklonku tohto roka zmeny a zmien zaželať.

Ing. Branislav Ivora,
riaditeľ kancelárie generálneho riaditeľa
Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Obsah čísla 12/2007

▶ Pár slov na úvod	3
▶ Najlepším domovom pre deti je rodina	4-5
▶ Vianočné príbehy	5
▶ Osobné úrady a organizačné zmeny	6-7
▶ Zastavme domáce násilie na ženách! Národná kampaň ministerstva práce a mimovládnych organizácií	8-9
▶ Vedecká konferencia Práca, rodina a rovnosť príležitostí	9
▶ Bez modrín	10
▶ Medzinárodná konferencia Rómovia a trh práce	11
▶ Chcete pracovať v Európskej únii? Španielsko	12-13
▶ Naším cieľom je spokojnosť klienta	14
▶ Ústavná starostlivosť	14-15
▶ „Vianočné dieťa“	14-15
▶ Nezamestnanosť v okresoch Nitra a Zlaté Moravce	16
▶ Úspešné podujatia	17
▶ Peťka	18
▶ Získať dôveru klienta	18-19
▶ Úspešný projekt „Spoznajme sa bližšie“	19
▶ Vianočné príbehy	20-23
▶ Príbeh – Na Vianoce ako rodina...	24
▶ Príbeh – Vianoce bez rodičov...	24
▶ Krížovka	25
▶ Na záver	26
▶ Poradie podľa evidovanej miery nezamestnanosti v SR	28
▶ Príloha – Voľné štátnozamestnanecké miesta v rezorte práce, sociálnych vecí a rodiny	

Sociálna politika a zamestnanosť

Vydáva Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
a Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
v náklade 15 000 ks. Nepredajné.
Dátum dodania do tlače: 12. 12. 2007

Redakčná rada

PaedDr. Ján Sihelský, Ing. Branislav Ivora, PaedDr. Danica Lehocová,
Mgr. Ladislav Hribík, Ing. Ján Gramata, Ing. Mária Šimková, Ing. Elena
Komínková, Csc., Mgr. Eva Šipošová, JUDr. Róbert Kováč, Mgr. Helena
Kovaľová, Mgr. Branislav Kaniansky, Mgr. Katarína Koklesová

Redakcia

PaedDr. Danica Lehocová – šéfredaktorka
Mgr. Anna Grellová, Mgr. Andrea Bakošová,
Bc. Andrea Haščiková, Mgr. Dušan Brindza
Vedúci vydania: Mgr. Dušan Brindza

Adresa

Špitálska č. 8, 812 67 Bratislava
Tel.: 02/ 5975 3715, 3716
E-mail: spz@upsvar.sk

Foto na obálke:

Juraj Velebír

Foto: archív redakcie

Jazyková úprava, layout a tlač: public promotion, s. r. o.

Supervisor: Mgr. Štefan Berdis

Reg. číslo: 3197/2004, **ISSN:** 1336 5053

*Príjemné prežitie
vianočných sviatkov
a úspešný rok 2008
praje*

redakcia

Slovensko celkovo

Územie	Ku koncu sledovaného mesiaca v %	Ku koncu predchádz. mesiaca v %
SLOVENSKO	7,76	7,92

Poradie krajov

Územie	Ku koncu sledovaného mesiaca v %	Ku koncu predchádz. mesiaca v %
Banskobystrický kraj	13,76	13,90
Košický kraj	12,71	12,88
Prešovský kraj	11,67	11,78
Nitriansky kraj	6,99	7,27
Žilinský kraj	5,34	5,42
Trenčiansky kraj	4,25	4,40
Trnavský kraj	4,16	4,39
Bratislavský kraj	1,92	2,04

Poradie okresov

Por.	Územie	Ku koncu sledovaného mesiaca v %	Ku koncu predchádz. mesiaca v %	Zmena poradia
1	Rimavská Sobota	26,75	27,34	•
2	Revúca	25,04	25,07	•
3	Rožňava	19,32	19,18	-2
4	Veľký Krtíš	19,32	19,68	1
5	Kežmarok	18,98	19,35	1
6	Trebišov	18,20	18,46	•
7	Sabinov	17,52	17,17	-2
8	Lučenec	16,99	17,39	1
9	Sobrance	16,48	17,29	1
10	Košice - okolie	16,35	16,50	•
11	Poltár	15,58	15,73	•
12	Gelnica	14,97	14,95	-1
13	Michalovce	14,76	15,13	1
14	Žarnovica	14,66	14,71	•
15	Medzilaborce	14,55	14,43	•
16	Vranov nad Topľou	13,99	14,36	•
17	Krup	13,21	12,99	•
18	Levoča	12,96	12,46	-2
19	Banská Štiavnica	12,72	12,00	-2
20	Bardejov	12,47	12,67	2
21	Svidník	12,43	12,67	2
22	Stropkov	12,16	11,79	•
23	Detva	11,64	11,70	•
24	Levice	11,49	11,64	•
25	Snina	11,20	11,12	•
26	Prešov	10,98	11,10	•
27	Žiar nad Hronom	10,86	10,82	•
28	Brezno	10,65	10,22	-1
29	Spišská Nová Ves	10,38	10,42	1
30	Humenné	8,96	9,09	•
31	Šaľa	8,00	8,41	•
32	Turčianske Teplice	7,89	8,21	•
33	Stará Ľubovňa	7,72	7,83	•
34	Košice II	7,20	7,36	-1
35	Nové Zámky	7,11	7,58	1
36	Kysucké Nové Mesto	6,95	6,95	-1
37	Komárno	6,94	7,18	1
38	Ružomberok	6,77	6,69	-3
39	Zvolen	6,68	6,86	1
40	Bytča	6,67	6,74	1

Por.	Územie	Ku koncu sledovaného mesiaca v %	Ku koncu predchádz. mesiaca v %	Zmena poradia
41	Tvrdošín	6,57	6,36	-6
42	Dolný Kubín	6,54	6,33	-6
43	Poprad	6,48	6,67	1
44	Košice III	6,45	6,72	4
45	Námestovo	6,43	6,38	-1
46	Partizánske	6,42	6,57	2
47	Topoľčany	6,42	6,53	2
48	Prievidza	6,09	6,26	-1
49	Zlaté Moravce	6,00	6,63	6
50	Košice I	5,84	6,02	•
51	Senica	5,49	5,58	-2
52	Dunajská Streda	5,40	5,68	1
53	Liptovský Mikuláš	5,37	5,60	1
54	Košice IV	5,28	5,36	•
55	Považská Bystrica	5,23	5,23	-1
56	Martin	5,10	5,26	1
57	Čadca	5,07	5,11	•
58	Hlohovec	4,82	4,92	•
59	Bánovce nad Bebravou	4,70	4,73	•
60	Banská Bystrica	4,23	4,40	•
61	Nitra	3,95	4,12	-1
62	Myjava	3,91	4,10	-1
63	Skalica	3,88	4,20	2
64	Nové Mesto nad Váhom	3,63	3,73	-2
65	Piešťany	3,61	3,81	•
66	Malacky	3,53	3,52	-3
67	Púchov	3,45	3,86	3
68	Galanta	3,36	3,68	1
69	Žilina	3,36	3,54	1
70	Trnava	3,15	3,38	•
71	Senec	2,63	2,66	-1
72	Ilava	2,59	2,72	1
73	Pezinok	2,40	2,60	•
74	Trenčín	2,04	2,24	•
75	Bratislava V	1,62	1,80	•
76	Bratislava III	1,55	1,79	•
77	Bratislava I	1,54	1,58	-2
78	Bratislava II	1,50	1,60	•
79	Bratislava IV	1,50	1,65	2

Zdroj: ÚPSVR

*) V uplynulom období vykazované ako miera disponibilných evidovaných nezamestnaných.